

Bulgaren in Österreich

Българи в Австрия

Брой **10**
06-07/2008
www.bulgaren.org

DI E INZIG E BULGARISCHE ZEITSCHRIFT IN ÖSTERREICH

**Кампания за защита
на Рила и българската
природа**

**Initiative für Rila und die
Naturschätze Bulgariens**

Илия Троянов

Когато никой не познава
пътя, всеки може да води

Ilija Trojanow

Wenn keiner den Weg
kennt, kann jeder führen

Inhalt & Editorial

Скъпи читатели,

Преди да Ви представя новите теми в настоящия брой, искам да се извиня на маг. Нина Василева и Юлия Ковачева, които ни представиха статията „2008 – годината на европейския межкултурен диалог“ в предходния брой, за това, че имената им не бяха отпечатани към нея. Надявам се те да ни извинят за този пропуск!

В новия брой отново наблягаме на темата за безцеремонното и неправомерно унищожаване на природата в България, като Ви запознаваме с проблемите на Рила планина, където манията за застрояване е на път на обезлеси един Национален парк (стр. 16)!

Илия Троянов е личността, с която Ви срещаме в рубриката „*Портрет*“. Защо е избрал точно Виена за своя нов дом, какви са неговите виждания и бъдещи планове, ще прочетете на стр. 5.

В рубриката „*Проект*“ на стр. 22 Ви представяме Радио България – Линц, което със своите вече 30 излъчвания далеч надскача рамките на един обикновен проект.

Благодарим на всички, които финансово ни подкрепиха, от все сърце!

Приятно четене Ви желае

Ваша Елица Караенева

Liebe LeserInnen,

Ich möchte mich - noch bevor ich die Themen der neuen Ausgabe vorstelle – bei Frau Mag. Nina Wasilewa und Frau Julia Kovatcheva, die uns den Artikel „2008 - Jahr des europäischen interkulturellen Dialogs“ zur Veröffentlichung frei gegeben hatten, entschuldigen. Ihre Namen wurden nicht zu ihren Artikeln in der letzten Ausgabe angeführt. Ich hoffe, dass sie uns verzeihen werden.

In der vorliegenden Ausgabe möchte ich wieder einmal das Problem der rücksichtslosen und unrechtmäßigen Zerstörung der Natur in Bulgarien hervorheben. Diesmal geht es um den Nationalpark Rila Gebirge – ein Naturgebiet, das wegen des Bauwahns von Rodung bedroht ist. (S.16)

In der Rubrik *Porträt* (S. 5) lesen Sie über die Persönlichkeit des Ilija Trojanow: Warum er gerade Wien als neuen Wohnort für sich wählte und welche Zukunftspläne er hat.

In der Rubrik *Projekt* stellen wir Radio Bulgarien-Linz vor, das mit seinen mittlerweile dreißig Ausstrahlungen weit das Ziel eines einfachen Projektes übertrifft. Mehr darüber erfahren Sie auf Seite 22.

Ich möchte mich an dieser Stelle auch bei allen, die unsere Zeitschrift finanziell unterstützen, herzlichst bedanken.

Viel Vergnügen beim Lesen wünscht

Ihre Elitsa Karaeneva

Leute

3 Junge Talente

Zwischen Spiel und Kunst
/Bulgarisch und Deutsch/

4 Kolumne

Krastnik Nik
/Deutsch/

5-10 Portrait

Ilija Trojanow - Wenn keiner den
Weg kennt, kann jeder führen
/Bulgarisch und Deutsch/

12-13 Ess□ y

Teotihuacan - die Stadt der Götter
/Bulgarisch/

Länder

14-15 Aktuel

Soziologisches Profil und
ökonomische Spaltung
der bulgarischen Gesellschaft
/Bulgarisch und Deutsch/

16-18 Das unbekannte Bulgarien

Initiative für Rila und die
Naturschätze Bulgariens
/Bulgarisch und Deutsch/

Gesetze / Business / Finanzen

19 Altersvorsorge
/Bulgarisch und Deutsch/

20-21 Anerkennung der professionellen
Qualifikation in Österreich und der EU
/Bulgarisch und Deutsch/

Projekte

22 Radio Bulgaria - Linz
/Bulgarisch und Deutsch/

Kultur & Information

23-25 Vergangene Ereignisse
/Bulgarisch und Deutsch/

26-27 Bulgarien zum Hören -
der Journalist Dirk Auer berichtet
/Bulgarisch und Deutsch/

28-29 Programm der bulgarischen Kirchen
/Bulgarisch/

30 Kulturprogramm
/Bulgarisch und Deutsch/

31 Kleinanzeigen
/Bulgarisch und Deutsch/

IMPRESSUM

Medieninhaber: Kulturverein Bulgaren in Österreich **Chefredakteurin:** Elitsa Karaeneva Devrnja **Grafik & Design:** Elitsa Karaeneva Devrnja, Goran Devrnja, Julia Kovatchev (JUKO) **Korrektur:** Bulgarisch - Lyubomira Dimitrova, Maria Kasherova **Übersetzung und Korrektur:** Deutsch - Irina Hantschl, Krasimira Plachetzky, Christina Oppermann-Dimow, Julia Kovatchev **Marketing:** Tatyana Ribarska, Valentina Todorova **Freie MitarbeiterInnen:** Dragomira Nikoff, Iva Penkova, Ivelina Kovanlaschka, Dr. Dimitar Dunkov, Kremena Valkova **Mario Nikolov** **Verteilung:** Tatyana Ribarska, Chavdar Ribarski **Druck:** b4s | business for success A-8570 Voitsberg **Erscheinung:** „Bulgaren in Österreich“ erscheint jeden zweiten Monat **Preis:** Gratis Verteilung und Zustellung **Abonnement:** Auf unsere Internet-Seite: www.bulgaren.org

Между игра и изкуство

Текст: Елица Караенева

Зорница участва в множество проекти и изложби в областта на приложното изкуство (детски дизайн, аксесоари и бижута, мода, текстилни експерименти, концепции и пърформанси); художествени проекти с деца и инвалиди.

Проектът „Колекция от дупки“, по който работи в момента, е част от темата на нейната дипломна работа „Между игра и изкуство“. Той е модул от един по-голям проект - колаборация между Университета за приложни изкуства и австрийските училища, наречен „Текстил: Мобил“, в който се правят експерименти с различни видове текстил.

„Колекция от дупки“ е групов експеримент, в който участниците имат възможността без специална кройка, чрез изрязване на дупки, само с няколко шева, за кратко време да направят дреха и да участват в модно ревю, в рамките на групата.

Изходният пункт за развитие на идеите на участниците е изрязана от всеки дупка в едно общо парче плат, през която платът да бъде „облечен“. Всеки работи индивидуално и подготвя своята „дреха“, която обаче е неизменно свързана и с моделите на останалите участници. Целта на експеримента е да се даде възможност на участниците да развият въображението си, освободени от точност и план на работа. ★

Зорница Василева е родена през 1974 г. в Русе. През 1993 г. завършва Художественото училище за приложни изкуства „Димитър Добровиц“ в Сливен, а през 2000 г. се дипломира в Художествената академия в София – специалност „Детски дизайн“. От 2001 г. учи в Университета за приложни изкуства във Виена – специалност „Текстилни форми и дизайн с педагогика“.

Zornitsa Vasileva ist 1974 in Ruse geboren. Sie schließt 1993 das Gymnasium der Angewandten Künste „Dimitar Dobrovic“ in Sliven ab. Im Jahre 2000 absolviert sie die Nationale Kunstakademie in Sofia mit dem Fachbereich „Design für Kinder“. Seit 2001 studiert sie an der Universität für Angewandte Kunst in Wien, Lehramtstudium - Textiles Gestalten und Design.

Zwischen Spiel und Kunst

Text: Elitsa Karaeneva

Übersetzung: Julia Kovatchev

Mit der Teilnahme an einer Vielzahl verschiedener Projekte und Ausstellungen konnte die junge Künstlerin ihre Begabung auf eine vielschichtige Art und Weise unter Beweis stellen. Sie kreierte Design für Kinder, Accessoires und Schmuck und realisierte Performances, Konzepte und Textilexperimente. Zornitsa führte auch Kunstprojekte mit Kindern und Menschen mit besonderen Bedürfnissen durch.

Aktuell arbeitet sie an „Hole collection“. Dieses Vorhaben, ist auch ein Teil Ihrer Diplomarbeit „Zwischen Spiel und Kunst“. Es ist ein Modul eines großen Projektes, „Textil: Mobil“ genannt, das eine Kooperation zwischen der Universität für Angewandte Kunst und den österreichischen Schulen ist. Hierbei wird mit einer Vielfalt von Materialien experimentiert.

„Hole collection“ ist ein Gruppenexperiment, bei dem die Teilnehmer aus einer Stoffbahn, ohne vorgegebenes Schnittmuster, nur durch ausgeschnittene Löcher, und einige Nähte, in kurzer Zeit Gewänder erschaffen.

Als Ausgangspunkt gelten die Ideen der Mitwirkenden für das Ausschneiden eines Loches aus einem Textilstück, durch welches der Stoff „angezogen“ werden soll. Jeder arbeitet individuell und bereitet sein Kleidungsstück vor, das aber beständig mit den Modellen der Anderen verbunden ist.

Das Ziel des Experiments ist es, die Teilnehmer dazu zu bewegen, ihrer Phantasie freien Lauf zu lassen und frei von Genauigkeit und Arbeitsplan zu handeln. ★

Krastnik Nik

„Krastnik werden ist nicht schwer –
Kratsnik sein mitunter sehr“

Mag sein, dass ein Krastnik zu werden recht leicht ist. Einer zu sein, das ist etwas ganz anderes. Das fängt allem voran bei der Sprache an. Sicher, mein Bräutigam, seine Braut und der Sohn der beiden sprechen wunderbar deutsch, der Bub mit seinen drei Jahren übrigens wirklich sehr gut und viel, und bisweilen sogar in manch rustikaler Variante. Und der Bub spricht anders als sein Krastnik und sein Vater, vielmehr aber so wie seine Mutter immerhin auch noch bulgarisch. Jetzt. Bei seiner Taufe vor etwa drei Jahren freilich noch nicht. Aber wie man weiß, ist der entscheidende Schlüssel zum Verständnis einer Kultur, einer Mentalität immer die Sprache. Alles andere, wie man es dreht und wendet, ist nur ein Eindruck. Ein tiefer Eindruck vielleicht, aber eben noch kein umfassendes Verständnis.

Zwei Mal war ich als Krastnik im offiziellen Einsatz, und beide Male gab es eine bulgarische Zeremonie. Das überrascht natürlich nicht, sind doch bulgarische Popen immer bulgarische Popen, die ihre bulgarischen Feiern klarerweise auf Bulgarisch feiern. Sie waren übrigens beide sehr verständnisvoll, duldeten liebevoll, dass mir von einer hilfsbereiten Schwester der Braut bei der Hochzeit und von der Braut selbst bei der Taufe alles flüsternd übersetzt wurde. Und wenn ich irgendetwas zu sagen hatte, dann hab ich es eben auf Deutsch gesagt. Freilich konnte ich zum Beispiel nicht wissen, als ich dem Popen eifrig zustimmte, ob er gerade statt wichtiger orthodoxer zeremonieller Worte mich schlau und vor Zeugen gefragt hatte, ob ich bereit sei, seiner Pfarre monatlich 1000 € zu überweisen. Hat er eh nicht. Aber er hätte es machen können, und ich wäre in der Falle gesessen. Aber was soll's, das musste ich wohl riskieren, Und überhaupt: Wem soll man noch trauen, wenn nicht einmal einem Popen.

An diesem Tag hätte es mich schon gereizt, bulgarisch zu können. Denn es gibt, wie man mir berichtet hat, in der Orthodoxie ja noch die Tradition, die Täuflinge ganz unterzutauchen im heiligen Wasser. Ganz so, wie es ja einst auch Johannes der Täufer gemacht hat. Ein Brauch, den weder die Mutter meines Taufkinds, noch die Omas so gerne gesehen hätten. Aber der Vater (der ja leider auch nicht bulgarisch spricht) ist Traditionalist, er mag es gerne echt. Natürlich wollten wir alle nicht den Buben verschrecken in Sachen Kirche, und doch hätte ich dem Taufkindsvater (ich bin ja auch SEIN Krastnik) gerne den Gefallen getan und in bestem Bulgarisch im letzten Augenblick dem Popen geflüstert: „Tunken sie ihn ruhig ein, Chef. Er ist ein kräftiger Bursch, der packt das schon.“ Nur das ging halt nicht, und so wurden nur kurz die Zehen in den Kessel gesteckt, was ja noch harmloser ist als das bei uns verbreitete „Haare-nass-machen“. Und dabei hätten wir es so ECHT haben können. Sollte ich irgendwann doch noch zur bulgarischen Staatskirche konvertieren, werde ich mich jedenfalls untertauchen lassen. Mein Krastnik täte mir allerdings sehr leid, denn mich mit meinem Hauch von Übergewicht in den Kessel zu heben ist wahrlich Schwerarbeit. Aber bis dahin muss ich sowieso erst noch Bulgarisch lernen.

Universell hingegen, das ist hinlänglich bekannt, ist die Sprache der Musik. Doch auch hier gibt es regionale Unterschiede. Die zahllosen bulgarischen Spielarten jedenfalls sind mir über die Jahre sehr ans Herz gewachsen.

Erst heute (es ist der 1. Mai, an dem ich diese Zeilen schreibe. Übrigens: Freundschaft, De-ado Piti) habe ich mir – dem Anlass entsprechend - DIE Hymne der Arbeiterklasse in einer interessanten Version angehört. „Die Internationale“, interpretiert von den feurigen Bläsern von Karandila, zeigt, wie sogar dieses Lied fahren kann. Zugleich musste ich laut lachen, als ich mir die, angesichts der in diesem Fall ungeraden, einander abwechselnden 4er- und 5er-Rhythmen, dahinstolpernden Maiaufmarschierer vorgestellt habe. Hören sie sich das einmal an, und sie können mit mir lachen. ★

Nikolaus Schauerhuber arbeitet neben seinem Job als Krastnik als Journalist beim Radio. Er lebt in einem kleinen Dorf im Burgenland, in dem sich auch eine kleine bulgarische Minderheit niedergelassen hat. Aber es wird wohl noch eine Zeit lang dauern, bis die Ortstafel des malerischen Örtchens zweisprachig sein wird.

Превод на български очаквайте в следващия брой

Когато никой не познава пътя, всеки може да води

Текст: Ива Пенкова
Снимки: Архив Илия Троянов
и редакцията

Илия Троянов е роден през 1965 г. в България. През 1971 г. той избягва със семейството си през Югославия в Италия, първоначално в бежански лагер близо до Триест. По-късно цялото семейство получава политическо убежище в Германия. От 1972 до 1984 г. Троянов живее предимно в Кения, където баща му работи. Там той посещава английско и немско училище. От 1984 до 1989 г. следва право и етнология в Мюнхен, но прекъсва следването си, за да създаде собствено издателство и да се отдаде на писането. Първите му книги са посветени на Африка. През 1996 г. писателят издава дебютния си, отчасти автобиографичен роман „Светът е голям и спасение дебне навсякъде“. През 1998 г. заминава за Бомбай, където прави проучвания за втория си роман и остава в Индия за шест години. В следващите си книги Троянов пише за България, Индия и за поклонническото си пътуване до Мека. През 2006 г. излиза романът му „Събирачът на светове“, който получава наградата на Лайпцигския панаир на книгата. Същият роман се превръща в международен бестселър. От 2007 г. Троянов живее във Виена.

Убеден съм, че една тайна
понякога може да изрази
повече от едно обяснение

Ich bin davon überzeugt, daß
ein Geheimnis manchmal mehr
ausdrückt als eine Erklärung.

Илия Троянов е награден с многобройни литературни награди: Марбургер награда 1996 г., Адалберт фон Камизо награда 2000 г., Берлинска литературна награда на фондация „Пруска морска търговия“ 2007 г., награда на Лайпцигския панаир на книгата 2006 г., Илия Троянов е избран за писател на град Майнц 2007 г.

Ilija Trojanow erhielt zahlreiche Preise: Marburger Literaturpreis 1996; Adalbert-von-Chamisso-Preis 2000; Berliner Literaturpreis der Stiftung Preußische Seehandlung 2007; Preis der Leipziger Buchmesse 2006; Mainzer Stadtschreiber 2007

Wenn keiner den Weg kennt, kann jeder führen

Text: Iva Penkova
Übersetzung: Krasimira Plachetzky
Fotos: Archiv Ilija Trojanow und die Redaktion

Ilija Trojanow wurde 1965 in Bulgarien geboren. 1971 flüchteten seine Eltern mit ihm von Jugoslawien nach Italien zunächst in ein Flüchtlingslager nahe Triest und von dort weiter nach Deutschland, wo die Familie politisches Asyl erhielt. Trojanow lebte aufgrund der Berufstätigkeit seines Vaters von 1972-84 überwiegend in Kenia und besuchte dort englische und deutsche Schulen. 1984-89 studierte er Jus und Ethnologie in München, brach sein Studium jedoch ab, um einen eigenen Verlag zu gründen und sich fortan dem Schreiben zu widmen. Seine ersten Bücher handeln von Afrika. 1996 wurde sein zum Teil autobiografischer Debütroman „Die Welt ist groß und Rettung lauert überall“ veröffentlicht. 1998 zog Trojanow im Zuge seiner Recherchen für seinen zweiten Roman nach Bombay, Indien, wo er schlussendlich 6 Jahre blieb. Seine nächsten Bücher beschäftigten sich mit Bulgarien, Indien und seiner Pilgerreise nach Mekka. 2006 erschien „Der Weltensammler“ und erhielt 2007 den Preis der Leipziger Buchmesse, das Buch wurde ein internationaler Bestseller. Trojanow lebt seit 2007 in Wien.

На една бараза (каменна пейка) в стария град, Занзибар, в квартала на Сиди Мубарак Бомбай (Събирачът на светове).

Auf einer Baraza (steinerne Bank) in Old Town. Sansibar, in dem Viertel von Sidi Mubarak Bombay (Der Weltensammler).

Да живеем правилно е най-добрата молитва

Richtig zu leben ist das beste Gebet.

Добре дошли във Виена, г-н Троянов. Защо избрахте точно Виена за Ваш дом?

Избирам градове, които не познавам, но, за които предполагам, че ще ме стимулират, че са интересни. След шест години в Индия и три в Южна Америка изпитах желание да се завърна в Европа. Искаше ми се отново да общувам на немски, но в същото време търсих предизвикателно, непознато място. Виена е разположена централно, отворена е към Източна Европа. Онази затворена виенска атмосфера, която познавам от преди петнадесет години, от последното ми посещение, се е променила невероятно. Градът е вече друг, числи към космополитните европейски градове, нещо, което никой не би твърдял преди двацет години. Старият космополитен град среща новия. Някогашното многообразие се завръща и се допълва с ново. Освен това Виена е красив град, приятен, изпълнен с живот и много симпатични хора.

Кога решихте да станете писател?

На 16 годишна възраст вече знаех, че искам да пиша. Не знаех обаче как се става писател. За писателите няма начертан път, както за музикантите или художниците. Едва наскоро в Лайпциг бе създаден университет, който вече обучи първите млади таланти. При писането има много неща, които не зависят от таланта и вдъхновението, изискват техника и упоритост. Романът е като една сграда, а писателят се явява едновременно архитект, строител, вътрешен архитект, психолог...

Може ли да възприемаме заглавието на последния ви роман „Събирачът на светове“ като автобиографичен?

Не. Книгите не трябва да се възприемат като преразка на живота на авторите. Мисля, че това важи само за лошите автори. Завладяващият сюжет се постига именно чрез откъсване. Авторът се откъсва от себе си и създава герои, които живеят собст-

Herr Trojanow, willkommen in Wien. Wieso haben Sie Wien als neuen Wohnort ausgewählt?

Ich wähle Städte aus, gerade weil ich sie nicht kenne, aber vermute, dass sie mich herausfordernd anregen, dass sie spannend sind. Ich hatte auch Lust nach Europa zurückzukehren, nach sechs Jahren in Indien, drei Jahren in Südafrika. Ich hatte Lust auf die deutsche Sprache, wollte aber auf irgendeine Art die herausfordernde Fremde. Wien liegt zentral, öffnet sich gegenüber Osteuropa. Allein während der letzten 15 Jahre, der Zeit seit meinem ersten Besuch, hat sich die nach innen gewandte Atmosphäre Wiens unglaublich gewandelt. Es ist eine andere Stadt geworden, eine Stadt, die inzwischen zu den kosmopolitischen Städten Europas gehört, was man vor zwanzig Jahren wirklich nicht behauptet hätte. Ein alter Kosmopolitismus trifft auf einen neuen, eine einstige Vielfalt wird zurückerobert bzw. neu erschaffen. Abgesehen davon ist es eine schöne Stadt, angenehm, viel los, viele nette Leute.

Wann haben Sie sich dazu entschlossen, Schriftsteller zu werden?

Im Alter von 16 Jahren war mir klar, dass ich Schriftsteller werden möchte. Ich wusste aber nicht, wie man Schriftsteller wird. Es gibt dafür keinen vorgezeichneten Weg wie für einen Musiker oder Maler. Erst jetzt wurde in Leipzig eine Universität errichtet, aus der schon mehrere junge Talente hervorgegangen sind. Beim Schreiben gibt es viele Dinge, die technischer Natur sind und nicht von Talent oder Inspiration abhängen, sondern von Technik und Hartnäckigkeit. Ein Roman ist wie ein Gebäude und der Schriftsteller ist dabei gleichzeitig Architekt, Bauherr, Innenarchitekt, Psychologe...

Ist der Titel Ihres Romans „Der Weltensammler“ als programmatisch für Ihr Leben zu sehen?

Nein. Bücher sind niemals programmatisch für das Leben des Autors zu sehen. Ich glaube, diese Übertragung kann man nur bei schlechten Autoren machen. Das spannende Schreiben fängt gerade mit der Entdeckung an, man entrückt sich selbst. Man schreibt Figuren, weil sie

вен живот, не носят чертите на личното Аз. Намирам, че добрите писатели са по-разнообразни и завладяващи в книгите си, отколкото в действителния живот. Затова е и скучно да се запознаеш лично с някой автор.

Откъде черпите енергия за всичките си проекти?

Енергията е свързана със сигурността, но и с убеждението, а аз съм напълно убеден в това, което върша и все повече се убеждавам, че то е важно. Подобно убеждение се постига единствено чрез признанието на останалите. Все повече немскоговорящи читатели, но и читатели от други страни, а и много хора в България, показват, че оценяват книгите ми дали от емоционална, политическа или обществена гледна точка. Това разбира се влива енергия, която после извира, мотивира.

До каква степен обществената дейност е важна за вас, като автор?

Обществената дейност е един важен аспект, но никога нямаше да бъда писател, ако магията на езика не ме пленяваше точно толкова силно. Двете неща вървят ръка за ръка.

В едно ваше интервю казвате, че се чувствате еднакво удобно при християнството и суфизма. Брачната ви церемония протича по индуистки ритуал. Означават ли това, че подходът ви към религията е еklektичен?

Да, би могло да се каже. Но не се чувствам удобно в християнството. Християнството е безкрайно. Еklektичният подход би означавал, че човек възприема за себе си определени традиции и

von sich aus lebendig sind und nicht, weil sie Elemente des eigenen Ichs tragen. Ich glaube, dass gute Autoren in ihrem Schreiben vielfältiger, spannender sind, als sie es als Menschen sind. Deswegen ist es normalerweise relativ langweilig, einen Autor kennenzulernen.

Woher nehmen Sie die Energie für alle Ihre Projekte?

Energie hat mit Sicherheit auch etwas mit Überzeugung zu tun und ich bin völlig überzeugt, dass das, was ich mache, das Richtige ist für mich, und ich bin auch zunehmend davon überzeugt, dass es wichtig ist. Das ist eine Überzeugung, die nur durch die Rezeption entsteht. Sowohl Leute im deutschsprachigen Raum als auch in anderen Ländern, auch sehr stark in Bulgarien, bringen inzwischen zahlreich zum Ausdruck, dass meine Bücher für sie wichtig sind sei es emotional, sei es politisch, sei es gesellschaftlich. Das ist natürlich eine Energie, die zurückstrahlt, die einen neu motiviert.

Wie wesentlich ist das gesellschaftliche Wirken für Sie als Autor?

Es ist ein wichtiger Aspekt, aber ich wäre kein Schriftsteller, wenn mir die Magie der Sprache nicht genauso am Herzen liegen würde. Die zwei Sachen können Hand in Hand gehen.

Sie sagten in einem Interview, sie fühlten sich im Christentum und im Sufismus zu Hause, haben nach hinduistischem Ritual geheiratet. Ist Ihr Zugang zu Religion ein eklektischer?

Ja, das könnte man so sagen. Aber ich fühle mich nicht im Christentum zu Hause, das Christentum ist endlos. Das Eklektische würde beinhalten, dass man gewisse Weisheiten, gewisse Traditionen, Formen für sich selber lebendig macht. Da leuchtet es mir nicht ein, dass ich

Издавали ли сте в творческа криза?

Не, не съм. Пиша всеки ден. Разбира се, не всичко, което напиша в един ден, ще ми хареса на следващия. Но да блокирам и да нямам идея за какво да пиша не ми се е случвало досега.

Haben Sie irgendwann eine Schreibblockade erlebt?

Nein, nie. Ich schreibe jeden Tag. Natürlich gefällt mir nicht alles, was ich an einem Tag geschrieben habe, auch am nächsten Tag. Es war aber noch nie der Fall, dass ich keine neuen Ideen zum Schreiben hatte.

Пред театъра Марата Мандир, централен Бомбай, по време на празника Ганеш

Vor dem Maratha Mandir, Bombay Central, während des Ganesh-Festes.

Когато тръгваш на пътешествие има няколко неща, които в никакъв случай не трябва да вземаш със себе си: багаж, приятели, предрасъдци.

Wenn man auf Reisen geht, sollte man folgendes auf keinen Fall mitnehmen: Gepäck, Freunde, Urteile.

На оазиса се
радва само онзи,
който преди
това е прекошил
пустинята.

An Oasen erfreut
man sich nur, wenn
man zuvor die Öde
durchschritten hat.

На една селска сватба
Auf einer Landshuter Hochzeit

ритуали. Не мисля, че би трябвало да се ограничавам върху една категория или идеология. Напротив, не еднообразието, а именно многообразието на вярата за мен е божие доказателство.

Говорите за сливане на културите. В Европа обаче съществуват опасения най-вече заради мюсюлманските преселници. Какви са причините?

В Австрия до сега има две построени минарета, сега се водят спорове за трето. Има две джамии за 300 хил. души малцинство, това е абсурдно. Представете си само, това тук е едно общество, което претендира за абсолютната религиозна свобода. Тази тема е изкуствено развихрена от медиите и определени политически направления. В действителност не може да става и дума за ислямизиране на Европа, щом в страна като Австрия има не повече от три МИНАРЕТА. Напротив, смятам, че точно ксенофобските прослойки в обществото имат полза да притискат исляма в ъгъла, защото така успяват да го представят за нещо конспиративно. А джамията се вижда, обществена е, всеки може да влезе. Построяването на една джамия е в общ интерес. Джамията е първата стъпка към истински диалог. Докато вярващите се събират в задните дворове, ще продължават да бъдат само паралелно общество. Една част от проблема е, че не се знае къде са тези хора, те живеят в сянка. И усещането им за съществуване е точно такава. Чувстват се второстепенни и нежелани. Това чувство води до радикализирането най-вече на младите и безработни хора, защото им липсва усещането за принадлежност към страната, обществото, към конституцията, ценностите. В такъв смисъл е много жалко, че построяването на една джамия представлява проблем. Разбира се има още много да се направи, но положението далеч не толкова апокалиптично, както често се представя в медиите.

Вие и Димитре Динев сте не само най-четените български автори, пишещи на немски език, но като цяло най-четените автори. Как си обяснявате сравнително слабата международна популярност на други наши автори досега, пишещи на български?

мич auf eine Kategorie, eine Ideologie konzentrieren soll, im Gegenteil. Gerade die Vielfalt des Glaubens ist für mich ein Gottesbeweis und nicht die Einheit des Glaubens.

Sie sprechen von einem Zusammenfließen der Kulturen. Vor allem vor muslimischen Einwanderern gibt es in Europa Ängste. Was läuft hier falsch?

Es gibt in Österreich bislang erst zwei Minarette, das ist jetzt erst das dritte, um das im Moment gestritten wird. Es gibt nur zwei richtige Moscheen für eine Minderheit von 300 000, das ist absurd. Das muß man sich vorstellen, das ist eine Gesellschaft, die behauptet die völlige Religionsfreiheit zu haben. Das Thema wird von den Medien und von bestimmten politischen Richtungen künstlich hochgeschaukelt. Von einer Islamisierung Europas kann wirklich nicht die Rede sein, wenn es in einem Land wie Österreich gerade mal 3 MINARETTE gibt. Im Gegenteil, ich glaube, dass gerade die fremdenfeindlichen Schichten der Bevölkerung davon profitieren, dass der Islam in eine Ecke gedrängt wird, weil man ihn dann als etwas Konspiratives verkaufen kann. Eine Moschee ist einsehbar, öffentlich, jeder kann hingehen. Es ist im Interesse aller, dass eine Moschee gebaut wird, die Moschee ist der erste Schritt zu einem wirklichen Dialog. Solange die Gläubigen in irgendwelchen Hinterhöfen sind, ist das eine Parallelgesellschaft. Es ist ein Teil des Problems, dass man überhaupt nicht weiß, wo diese Menschen sind, sie führen ein Schattendasein. Das empfinden sie selber so. Sie haben das Gefühl, sie sind marginalisiert und nicht willkommen. Diese Gefühle führen dazu, dass vor allem arbeitslose junge Menschen radikalisiert werden, weil sie keine emotionale Bindung haben zu diesem Land, zu dieser Gesellschaft, Verfassung, Werten. Insofern finde ich es völlig erbärmlich, dass der Moscheebau problematisiert wird. Es gibt sicherlich viel zu tun, aber die Lage ist nicht so apokalyptisch wie sie in den Medien oft dargestellt wird.

Sie sind zusammen mit Dimitré Dinev nicht nur die meist gelesenen bulgarisch-stämmigen Autoren, die auf Deutsch schreiben, sondern auch die meistgelesenen überhaupt. Wie erklären Sie den

Пишещите на български автори имат трудности, тъй като трябва да бъдат преведени. В това отношение има доста развитие в последните години. Все повече книги се превеждат и добрите преводачи стават повече. Без добър превод литературата си остава у дома. Освен това между 1944 г. и 1989 г. в България не са създавани произведения от забележителна стойност, с изключение на няколко добри поети, но в днешно време поезията ЗАПЪЛВА само една малка пазарна ниша. Единствено пишейки проза, авторът може да добие популярност. Мисля, че няма роман, написан в България МЕЖДУ 1944 г. и 1989 г., който да притежава необходимото качество, за да пробие на международно ниво. Ние не сме имали автори като Исмаил Кадаре, Данило Киш и други. Днес има редица млади и интересни автори като Георги Господинов, Георги Тенев, Алек Попов, Теодора Димитрова, които постепенно се утвърждават.

Вие критикувате доста от събитията в днешна България. Виждате ли и позитивни такива?

При последното ми пътуване преди две седмици усетих за първи път голям брой критични млади хора да се обърнат към мен с правилните въпроси, осъзнали, че трябва да променят обстоятелствата. Усетих, че през обществото преминава вълна на преосмисляне на миналото. Звучи апокалиптично, но в дългосрочно бъдеще България е застрашена от изчезване. Страната преживя вече едно демографско свиване, по-голямо от онова, причинено от всички войни взети заедно. Ако в тази страна младите хора нямат усещането за свободен и достоен живот, в една система, която позволява свободно движение, тази тенденция ще продължава и напред. За да получи България изобщо шанс, нещо трябва да се

bislang relativ geringen internationalen Bekanntheitsgrad und Erfolg der auf Bulgarisch schreibenden Autoren?

Diejenigen, die auf Bulgarisch schreiben, haben es schwer, weil sie zuerst übersetzt werden müssen. Da tut sich in den letzten Jahren sehr viel. Es werden mehr Bücher übersetzt und es gibt mehrere gute Übersetzer. Eine Literatur kann nicht ohne gute Übersetzer auf Reisen gehen.

Dazu kommt, dass es zwischen 1944 und 1989 in Bulgarien keine nennenswert großartige Literatur gab. Es gab einige gute Dichter, aber Lyrik führt heutzutage was die öffentliche Wahrnehmung BETRIFFT ein Nischendasein. Man wird nur über Prosa ein bekannter Autor.

Ich glaube nicht, dass es einen Roman gibt, der ZWISCHEN 1944 bis 1989 in Bulgarien geschrieben wurde, der die Qualität hatte, sich international durchzusetzen. Wir hatten keinen Ismael Kadare, Danilo Kiš usw. Jetzt gibt es eine Reihe interessanter junger Autoren wie Georgi Gospodinov, Georgi Tenev, Alek Popov, Teodora Dimova, die sich allmählich durchsetzen.

Sie sind ein Kritiker vieler Erscheinungen im heutigen Bulgarien. Sehen Sie auch etwas positiv?

Bei meiner letzten Reise vorletzte Woche hatte ich zum ersten Mal das Gefühl, dass eine größere Zahl junger Menschen auf mich zugingen, die kritisch eingestellt waren, die die richtigen Fragen stellten, die erkannt haben, dass sie diese Zustände ändern müssen. Ich hatte das Gefühl, dass was die Vergangenheitsbewältigung betrifft, ein Ruck durch die Gesellschaft geht.

Es klingt apokalyptisch, aber Bulgarien ist davon bedroht, längerfristig zu verschwinden. Es hat jetzt schon einen Bevölkerungsschwund erlebt, der größer ist als der, den alle Kriege verursacht haben. Wenn

Винаги има някой, който е станал по-рано от теб.

Es gibt immer jemanden, der noch früher aufgestanden ist als du selber.

Разговор с водача Фундикира в Тавора, Танзания. Неговият дядо е посрещнал Ричард Бъртон на същото място (Събирчът на светове).

Gespräch mit Chief Fundikira in Tabora, Tansania. Sein Vorfahre empfing Richard Burton am gleichen Ort (Der Weltensammler).

промени. Често ме упрекуват, че съм критичен, но това не е вярно. ОНОВА, което КАЗВАМ е ясно на всеки българин, но много малко СЕДНАХА и систематично проучиха и обобщиха нещата. Ако разговаряте с човек, който идва от семейство, което преди 1989 г. не е имало мрежа от връзки и привилегии, ще чуете, че в днешно време е изключително трудно да се успее, независимо дали в частния бизнес или на държавна работа или където и да било.

Какви са следващите ви планове?

Много са. Наред с всичко останало пиша един дълъг роман за България, широка панорама на комунистическото време на базата на съдбите на двама герои – затворник и апаратчик, живота на които протича паралелно. Опитвам се да отговоря на въпроса, защо единият става редови член, доносник, кариерист, апаратчик, а другият намира сили да се противопостави. Пиша и пиеса за театър „Талия” в Хамбург, а и една новела - планове без брой. ★

junge Menschen nicht wirklich das Gefühl haben, dass es sich in diesem Land frei und würdevoll leben lässt, wird es bei einem System, das erlaubt, sich frei zu bewegen, so weitergehen. Es muß sich etwas ändern, wenn Bulgarien überhaupt noch eine Chance haben soll. Es wird mir immer vorgeworfen, ich sei kritisch, aber das ist nicht zutreffend. Jeder in Bulgarien weiß VON DEM, was ich SCHREIBE, nur HABEN SICH die wenigsten hingesezt und das systematisch recherchiert und zusammengefaßt. Wenn Sie mit jemandem sprechen, der aus einer Familie ist, die nicht vor 1989 ein Netz aus Beziehungen und Privilegien hatte, dann werden Sie hören, wie unglaublich schwierig es ist, heute Erfolg zu haben, ob in der Geschäftswelt, ob im Staatsdienst oder anderswo.

Was sind Ihre nächsten Pläne?

Da gibt es viele. Unter anderem schreibe ich einen großen Roman über Bulgarien, ein großes Panorama der kommunistischen Zeit anhand zweier Schicksale – das eines Häftlings und das eines Apparatschiks, die sich parallel zueinander entwickeln. Ich versuche die Frage zu beantworten, wieso der eine Mensch zu einem Mitgänger, Denunzianten, Karierristen, Apparatschik wird und der andere die Kraft findet, Widerstand zu leisten.

Ich schreibe auch ein Theaterstück für das Thaliatheater in Hamburg und eine Novelle, es gibt also jede Menge Pläne. ★

Колкото повече
наближаваш
целта на живота
си, толкова по-
опасно става

Je näher du dem
Ziel deines Lebens
kommst, desto ge-
fährlicher wird es.

Изгодни мобилни разговори до България!

Говорете от Вашия мобилен телефон и eetybalkan само за:

13 цента/минута със стационарни телефони
33 цента/минута с мобилни телефони
и само за **9 цента** за кратки текстови съобщения (SMS)
по целия свят.

- без месечна такса / абонаментен план
- без допълнителен код за набиране
- без обвързващ договор
- без минимална сума, която трябва да изговорите

При въпроси, свържете се с нас:

eetybalkan

+43 (0) 681 83 0 83

info@eety.at

www.eetybalkan.at

За всички обаждания в чужбина ще бъде таксувана еднократно първоначална такса в размер от 10 цента при свързване със желания номер. Цените са в Евро, с включен ДДС, за минута (респ. SMS) и не важат за обаждания към импулсни телефони. Тарифите са актуални през цялото денонощие. Времето на таксуване и отчитане на разговорите е 60 секунди. Важат Общите търговски условия на eety-Telecommunications GmbH.

Теотихуакан - градът на Боговете

Знаех, че ще посетя едно дълго мечтано място, но възспрях всякакви предварителни нагласи в себе си. Обух чифт удобни обувки и взех със себе си две неща, които ме съпътстваха навсякъде - сомbrero и фотоапарат. Потеглихме.

Пътят от Мексико сити до Теотихуакан беше изпълнен от редуващата се традиционна растителност - кактуси, юки, агава и ярко оцветени къщи, натрупани на групи като живописни петна, разбира се всичко това с постоянното усещане на прах, нещо нормално по време на сухия сезон за страната.

Силното слънце на Мексико вече грееше безжалостно над главите ни, когато пристигнахме на дългоочакваното място. Огромни алоета покриваха големи площи около входа на пирамидите. Почти на всяка крачка търговци предлагаха всевъзможни сувенири и обсидианови статуетки на различни богове. Налага ти се да отклониш всеки един от тях поотделно, за да имаш сили за културно-историческата си разходка под изтощителното слънце.

Огромни руини, останали от културата на ацтеките, разположени на около 50 километра североизточно от Мексико град - това са Пирамидите при Теотихуакан. Историята на магичното място разказва, че по време на най-високия период на ацтекската култура, в този церемониален център са били застроени около 70 храмови павилиона и около 600 работилници. Докато вървиш, ти се налага да изкачваш и слизаш множество каменни възвишения, които се опитваш да довършиш в представите си. Някои от по-запазените обаче сякаш разказват сами за себе си.

Между 200 г.пр.н.е и първото столетие от новата ера е бил построен комплекс от

Текст и снимки: Драгомира Никова
пирамиди и малки храмове, от които незабравимо се открояват: Пирамидата на Слънцето, Пътят на мъртвите - Calzada de los Muertos, който съвсем преднамерено отвежда към Лунната Пирамида. Пред всяка една от пирамидите човек застава с различна нагласа, но въздействието е наистина зашеметяващо.

През 1971 година археолози откриват естествена пещера, 6 метра непосредствено под Слънчевата пирамида, която достига почти 100 метра на изток. Вероятно тази пещера е била централното светилище. Пирамидата е построена по посока изток - запад, в естествения ход на слънцето. Ацтеките са я считали за център на Универсума, а плоският ѝ връх представлявал сърцето на живота. Всяка от страните в основата си е широка 225 метра, а самата пирамида е висока 65 метра, което я определя като третата по големина пирамида в света.

Докато изкачвах пирамидата смело и ентусиазирано, незабелязано стигнах до второто ѝ ниво на височина. Направих една огромна грешка и, без да се замисля, обърнах глава назад и надолу. Беше потресавашо. Едва сега забелязах, че ако човек ясно вижда каменните стъпала пред себе си, вървейки нагоре, то стъпалата погледнати отгоре на долу се сливат и ти виждаш само една гладка повърхност. Една жестока визуална измама, от която ми се зави свят. Стиснах силно ръката на съпруга си и очите ми светкавично се напълниха със

1. Търговец на амулети
2. Ритуален танц
3. Фрагмент от Теотихуакан - поглед от Слънчевата пирамида
4. Пътят на мъртвите, водещ към лунната пирамида

сълзи. Доста хора около мен също изглеждаха превъзбудени от гледката, но това не ме успокои. Изведнъж изпаднах в такава паника, сякаш хиляди объркващи енергии нахлуха в мен. Вероятно усетих част от магичността на това място.

След като поразпитах, разбрах за предположение, че масивните постройки са били украсени с наситени цветове и рисунки на богове, които не са се съхранили във времето. Това, което най-много инспирира посетителите, е вярване, че пирамидите се обливат от космическа енергия, и всеки качил се ще поеме в себе си животворяща енергия. Тогавашните вярвания обясняват пещерата под пирамидата, като място, образувано от Слънчева и Лунна енергия, даваща началото и смисъла на човешкия произход. Ацтеките са били изключително, дори маниакално вярващи в боговете и традициите си. Религията е била политеистична и е от особена важност за ац-

текското население на Теотихуакан, което е експандирало до 250.000 души, по време на Класическата им епоха. Отличава се главен бог на дъжда – Куецалкоатъл. Други важни богове са били Старият бог Хуехуеотл, Ксипе Тотек – дебелият бог, два бога на плодородието и пролетният бог. Често пъти един бог се среща в различни проявления и най-често като змия, ягуар, птица, което доказват стенните рисунки от онова време. Според всеки бог и неговата символика са се провеждали съответните за културата жертвоприношения и ритуали. През последните няколко години са се провели множество археологически проучвания, които предполагат, че са се осъществявали специални ритуали с цел жертвоприношения на хора. Това доказват намерените гробове на насилствено убити жертви или живи погребани такива под Лунната пирамида. Вероятно ацтеките са вярвали в живот след смъртта.

Особено е усещането, когато вървиш по дългия път на мъртвите, отвеждащ до Лунната пирамида. На това място боговете бяха решили да не ме оставят на мира. Заставахме под нея и изведнъж пред нас се образува конусовидно завихряне, което повлече толкова прах със себе си, че всички туристи записваха очи. Прехласнахме

се от гледката и забравихме да снимаме. Изведнъж завихрилото се прашно мини торнадо, не по високо от 2-3 метра, реши да отмъкне точно моето сомбреро. Замръзнах на мястото си, докато неколцина туристи намериха това за много забавна атракция. След като прашният вихър си поигра с шапката ми, разхождайки я около Лунния комплекс, накрая реши да ми я върне на точното място, от което ми я беше взел. На това място наистина имаше нещо специално. Малко исторически разяснения и подробности:

Лунната пирамида е по-малката от двете пирамиди, висока е 46 метра, но на пръв поглед изглежда така, сякаш върхът ѝ се извисява почти до височината на слънчевата. Счита се, че е строена в седем отделни етапа и е била важно политическо място, което отдава почит на бурните богове, на войната и множеството жертви, които трябва да се посветят на това вярване. От третото хилядолетие Теотихуакан достига своя висок период на сила и възход. От съдовете, украшенията, сечивата и статуетките, изработени в този период, които разгледах в Археологическия музей на Мексико, бях повече от впечатлена. Качеството и формите им съперничат на съвременната керамика и пластика. Упадъкът на тази култура, обаче, предизвиква срыв навсякъде по тези земи, и така идва залезът на една голяма цивилизация. Мястото не се нуждае от моето признание, за да остане като едно от най-забележителните места на света, място, където усещаш истински допир с Боговете. ★

Социологически профил и икономическо разделение на българското общество

Една пета от България влезе в Европейския съюз.

Тези, които не успяха да се адаптират, загубиха надежда за бъдещето.

По време на масовата уравниловка на социализма беше лесно да се отъждестви с понятието „българин“. Освен малцината богоизбрани от висшите партийни ешелони, животът на инженера не се отличаваеше съществено от проблемите, с които се сблъсква един таксиметров шофьор например. Цветната палитра от възможности за успех (или провал), която дойде с настъпването на пазарната икономика, обаче, раздели обществото на две основни групи – адаптираните и разочарованите.

Една пета от българите влязоха без колебание в Европейския съюз. Това са хората с най-висок шанс за професионална реализация – младите, образованите, жителите на по-големите градове. Близко половината от хората в страната, обаче, или 45%, не виждат светлинката в края на тунела след дългите години на прехода. Останалите се колебаят между тези две крайни групи, които, макар и съставени от жители на една и съща държава, имат толкова сходни виждания, колкото обитателите на Тамбукту и Амстердам.

Както може и да се очаква, експертите и образованите професионалисти дават положителна оценка на изминалите години, като пропастта между тях и групата на разочарованите постепенно се увеличава. При представяне на изследване на агенция „Ноема“ социолозите изтъкнаха, че доходите на сравнително заможните българи растат със значително по-бързи темпове, отколкото е увеличението на заплатите до 500 лв. Докато през 2006 г. едва 1% от домакинствата са разполагали със семеен бюджет от 2000 лв., през 2007 г. делът им скача до 3%. Различните потребителски нагласи на тези две групи се определят не само от размера на средствата, с които те

разполагат. „Адаптиращите се“ използват интернет много по-често, и разполагат с широк достъп до информация за световните тенденции. За тях пазаруването се превръща в удоволствие и споделено преживяване, докато за по-бедните то остава досадно задължение.

Дори и когато опре до толкова общочовешки проблеми като здравето, общите точки между възрастните хора, жители на по-малките градове, и младите професионалисти не са много. Според проучване на агенция „Синовейт“, „адаптираните“ са много по-силно повлияни от глобалните тенденции за здравословен начин на живот. Те отделят средства предимно за хранителни добавки, диетични храни, санитарни принадлежности и козметика. По-бедните, от своя страна, купуват най-вече лекарства и търсят по-евтини продукти.

Някои различия в потребителските вкусове, обаче, звучат изненадващо на пръв поглед. Не звучи логично например, че образованите българи с по-големи шансове за професионална реализация посещават книжарниците по-рядко. Според анализаторите на „Синовейт“, това се дължи на по-динамичния им начин на живот. Жителите на големите градове все по-рядко намират време да останат насаме с интересно четиво, а вместо това предпочитат да набавят необходимата им информация от световната мрежа. Естествено е, че по-възрастните хора насочват вниманието си към информация за поддържане на добро здраве, докато младежите се интересуват най-вече от компютърна литература.

Макар че са в центъра на интереса на специалистите по маркетинг, потребителските навици не са единственият израз на

двата различни светогледа на българите. Наскоро проведени проучвания на общественото мнение по повод дебатите за името на Македония и обявяването на независимостта на Косово разкриха, че ниско образованите, бедните, жителите на селата и представителите на малцинствата не проявяват никакъв интерес към политическото развитие на Балканите и не са осведомени дори за позицията на собственото си правителство по въпроса.

Въпреки очевидните си различия обаче, и двете групи постигат съгласие в една насока – те са разочаровани от настоящото правителство, но не проявяват воля за политическа инициатива. Мотивите на песимистите и оптимистите в този случай обаче са различни. Въпреки че по-младите, по-образованите и по-активните на трудовия пазар проявяват и по-висока критичност към управлението, според анализаторите на „Алфа рисърч“, на тях им липсва желание за промяна. Причината е, че въпреки че са наясно с недостатъците на управляващите, те като цяло харесват възможностите на средата и не виждат причини да проявят гражданска активност. От друга страна, апатията на песимистите се дължи на загубените им надежди и на убеждението им, че не могат да променят положението си към по-добро.

За в бъдеще, социолозите не очакват сближаване на двете социални групи, а по-скоро нарастваща пропасть между тях. Редица анализатори изтъкват като особено тревожна зависимостта между шансовете за добро образование на децата и материалното положение на родителите им. ★

Текст: Ана Волф

Soziologisches Profil und ökonomische Spaltung der bulgarischen Gesellschaft

Ein Fünftel der Bulgaren konnte sich mit der Europäischen Union anfreunden, der Rest der Bürger verlor jegliche Zuversicht für die Zukunft.

Text: Anna Wolf

Übersetzung: Krasimira Plachetzky

Zur Zeit der kommunistischen Einklassengesellschaft war es einfach sich mit dem Begriff „Bulgare“ zu identifizieren. Denn mit Ausnahme der wenigen Auserwählten aus den hohen Parteilichen war das Leben eines Ingenieurs nicht viel anders als jenes eines Taxifahrers. Jedoch brachte die bunte Palette an Möglichkeiten, die die Marktwirtschaft bietet, einigen Wenigen Erfolg, vielen anderen aber Misserfolg und teilte somit die Gesellschaft in zwei Gruppen: in die der Anpassungsfähigen und in jene der Enttäuschten.

Nur ein Fünftel (20%) der Bürger hatte keine Bedenken der EU beizutreten, nämlich jene mit den größten Chancen für eine Berufsrealisierung – die jungen und gut ausgebildeten Bürger sowie die Einwohner der Großstädte. Allerdings sieht fast die Hälfte der Bevölkerung (45%) nach den langen Jahren der Umstellung kein Licht am Ende des Tunnels. Der Rest der Bürger schwankt zwischen diesen beiden Gruppen. Sie stimmen in ihren Ansichten genau so wenig überein, wie die Einwohner von Timbuktu mit den Ansichten der Einwohner von Amsterdam.

Nicht anders als erwartet werten Experten und ausgebildete Spezialisten die vergangenen Jahre positiv und die Distanz zwischen Ihnen und den Enttäuschten wächst allmählich. Soziologen, die sich auf eine von „Noema“ durchgeführte Studie stützen, betonen, dass die Einkommen der relativ Wohlhabenden wesentlich schneller wachsen als die Gehälter bis 550 Lewa (circa 250 Euro). Während bis 2006 nur ein Prozent der Haushalte über ein Gesamteinkommen von 2000 Lewa verfügte, stieg 2007 dieser Anteil auf das Dreifache. Nicht nur die Höhe der Einkommen bestimmt die unterschiedlichen

Einstellungen der Verbraucher. So verwendet zum Beispiel die Gruppe der EU-Adaptierten häufig Internet und ist damit besser über die Tendenzen in der Welt informiert. Das Einkaufen wird für sie zum Vergnügen und zum Familienerlebnis. Für die Mittellosen bleibt es dagegen eine lästige Pflicht.

Sogar wenn es sich um wichtige Themen wie die Gesundheit handelt, sind die Gemeinsamkeiten zwischen den beiden Gruppen ziemlich gering. Laut einer Untersuchung von „Sinovert“ sind zum Beispiel, junge Facharbeiter von Tendenzen wie „gesundheitsbewusstes Leben“ viel stärker beeinflusst. Sie geben ihr Geld vorwiegend für Nahrungsergänzungsmittel, fettarme Produkte sowie Kosmetika aus. Die älteren Bürger und die Einwohner der Kleinstädte, die deutlich weniger Mittel haben, kaufen hauptsächlich Medikamente und Billigprodukte.

Einige Untersuchungsergebnisse des Verbraucher-Verhaltens scheinen jedoch überraschend. Zum Beispiel ist es unlogisch, dass die gebildeten Bulgaren mit hohen Berufrealisierungschancen seltener Buchhandlungen besuchen. Laut Meinungsforscher von „Sinovert“ liegt das daran, dass diese ein aktiveres Leben führen. Die Einwohner der Großstädte haben immer seltener die Möglichkeit ein interessantes Buch entspannt zu genießen. Stattdessen bevorzugen sie es, sich aus dem Internet zu informieren. Offenbar interessiert sich die ältere Bevölkerung mehr für gesundheitsorientierte, die Jugend eher für computerbezogene Literatur.

Die Verbrauchergewohnheiten stehen, im Zentrum des Interesses der Marketingspezialisten, aber sie sind nicht der einzige Ausdruck der unterschiedlichen Weltanschau-

ung der Bulgaren. So zeigt etwa eine unlängst durchgeführte Meinungsbefragung über den Staatsnamen Mazedoniens und die Unabhängigkeit des Kosovo, dass die Bürger mit einem niedrigen Bildungsniveau sowie die Mittellosen, die Dorfbewohner und die Vertreter der Minderheiten kein Interesse an der politischen Entwicklung des Balkans haben. Ihnen ist sogar die Stellung ihrer eigenen Regierung zu diesen Problemen unbekannt.

Trotz aller Verschiedenheiten sind sich die beiden sozialen Schichten in einer Sache einig: Sie sind von der jetzigen Regierung enttäuscht, zeigen aber keinen Willen zur politischen Initiative. Ihre Motive sind jedoch verschieden: Obwohl die jüngeren, auf dem Arbeitsmarkt aktiveren Bürger die Regierenden kritisieren, wollen sie dennoch nicht als Bürger aktiv auftreten. Sie können sich trotz des Wissens um die Fehler der jetzigen Regierung wie gewohnt irgendwie arrangieren und die momentanen Umstände nützen und sehen daher keinen Grund zur Veränderung. Die Gleichgültigkeit der Enttäuschten dagegen wurzelt in dem Gefühl Hoffungslosigkeit und Hilflosigkeit, selbst etwas zur Besserung ihrer Lage beitragen zu können.

Auch in Zukunft erwarten Soziologen keine Annäherung der beiden Gruppen sondern eine weitere Vertiefung der Unterschiede. Viele Meinungsforscher finden es besonders beunruhigend, dass die gute Ausbildung der Kinder vom materiellen Wohlstand der Eltern abhängt. ★

Кампания за защита на Рила и българската природа

След застрояване на Черноморието „инвеститорският интерес“ за пране на пари и бързи печалби се измести към планините. Днес в България има проекти за 18 нови ски курорта. Осем от тях са в планината Рила, а три вече се изграждат незаконно.

Национален парк “Рила” е най-големият национален парк в България. Разположен е на 100 км южно от София, в централните и най-високи части на Рила планина. В него се опазват: саморегулиращи се екосистеми, които притежават значително биологично разнообразие; съобщества и местообитания на редки и застрашени видове; исторически паметници със световно значение за науката и културата. Оттук извират едни от най-пълноводните и дълги реки на Балканския полуостров.

Установените досега в парка видове висши растения представляват 38,35% от висшата флора на България, 98 от тях са вписани в Червената книга, 141 вида са лечебните растения, 20 от тях са също в Червената книга, а 8 вида са защитени от Закона за защита на природата.

Тази част на Рила планина обитават 2934 вида от безгръбначните и 172 вида от гръбначните животни в България. Птичият свят е представен от 99 вида, което е около 30% от гнездящите видове в страната, а 94 вида са с конзервационен статус. От гръбначните животни, които се срещат в парка, 121 вида са вписани в българската Червена книга, 15 вида – в европейската Червена книга, 24 вида – в червения списък на Международния съюз за защита на природата (IUCN), а 158 – в списъците към Бернската конвенция. От безгръбначните животни 41 вида са включени в световни и европейски списъци на застрашени видове.

Паркът обхваща и просторни билни тревни съобщества, повече от 100 върхове с надморска височина над 2000 м, скални стени, пропасти, пещери, дълбоки каньони и водопади. На територията на парка са разположени около 120

Текст и снимки: Гражданска група „Граждани За Рила” - България

езера, от които 70 са от ледниковия период. България и българската общественост гарантират опазването на природното богатство чрез обявяването на парка за национален на 24 февруари 1992 г. Национален парк Рила е една от най-строгите защитени територии в Европа – част от Natura 2000 и от авторитетната мрежа Пан Парк.

ПРОЕКТ „СУПЕР ПАНИЧИЩЕ” – ХРОНОЛОГИЯ, ЗАКОНОНАРУШЕНИЯ

В емблематичен се превърна проектът „Супер Паничище”, който попада в границите на Национален парк „Рила”, където по закон строителство на ски писти и съоръжения не се допуска.

През 2004 г. в София се регистрира компания „Рила Спорт АД” – 99% притежание на „Рийлстоун Трейдинг Бизнес Корпорейшън”, офшорна компания, регистрирана на Вирджинските острови с неясен произход на капитала. „Рила Спорт” притежава 76% от смесеното дружество „Атомик Инвест”, в което другият собственик е община Сапарева баня.

Проектът „Супер Паничище” предвижда изграждане на 80 км писти и прилежащи към тях лифтови и влекави съоръжения на обща площ от 2400 ха, 80% от които на територията на Национален парк „Рила”. В по-ниското, в Паничище и Сапарева баня, ще бъдат построени стотици хотели с 20 000 легла. Незаконно построен лифт от хижа Пионерска до хижа Рилски езера може да извозва над 6000 скиори на ден. Инвеститорите планират броят на туристи и скиори в циркуса на Седемте рилски езера да достигне до 34 000 на ден.

През лятото на 2007 г. общината и инвеститора започнаха незаконно реализиране на

Информация за Национален парк “Рила” - площ: 81 046 ха

- 90% от екосистемите в парка са естествени

- има 4 резервата

- най-висок връх: Мусала – 2925 м

- най-ниска точка: над Благоевград, около 800 м надморска височина

Изгледи от Рила планина и рилските езера

Бъдещето на Рила

Рила
Rila

Initiative für Rila und die Naturschätze Bulgariens

Nach der Verbauung der Schwarzmeerküste verlagerte sich das „Investoren- Interesse“ an Geldwäsche und schnellen Gewinnen in die Bergregionen Bulgariens. Derzeit gibt es in Bulgarien 18 Projekte für neue Skikomplexe, 8 davon befinden sich in Rila und 3 werden bereits illegal gebaut.

Informationen über den Naturpark „Rila“

- Fläche: 81 046 Hektar

- 90% der Ökosysteme im Park sind natürlich

- es gibt vier Naturschutzgebiete

- höchster Gipfel: Musala – 2925 m.

- niedrigster Punkt: über Blagoevgrad, ca. 800 m.

Aussichten aus Rila Gebirge und Rila Seen

Die Zukunft der Rila

Der Nationalpark „Rila“ ist der größte Nationalpark Bulgariens. Er befindet sich 100 km südlich von Sofia, in dem mittleren und höchsten Teil des Rila-Gebirges. Er bewahrt selbstregulierende Ökosysteme mit einer bedeutenden Biovielfalt; Populationen und Habitate von seltenen und bedrohten Arten; historische Denkmäler von internationaler wissenschaftlicher und kultureller Bedeutung. Dort entspringen auch einige der wasserreichsten und längsten Flüsse am Balkan.

Die bis jetzt im Park erfassten höheren Pflanzenarten stellen 38,35% der höheren Flora Bulgariens, 98 davon sind im bulgarischen Roten Buch¹ verzeichnet. 141 Arten sind Heilpflanzen, 20 davon wurden im Roten Buch aufgenommen, während 8 durch das Naturschutzgesetz geschützt sind.

In diesem Teil von Rila leben 2934 Arten der wirbellosen Tiere und 172 Arten der Wirbeltiere in Bulgarien. Die Vogelwelt ist durch 99 Arten repräsentiert, die ca. 30% der im Land nistenden Vogelarten ausmachen. 94 Arten sind geschützt. 121 der im Naturpark lebenden Wirbeltiere sind im Roten Buch eingetragen, 15 im europäischen Roten Buch, 24 stehen auf der roten Liste der Weltnaturschutzunion (IUCN) und 158 auf den Listen der Berner Konvention. Von den wirbellosen Tieren sind 41 Arten in internationalen und europäischen Listen der bedrohten Arten eingetragen.

Der Park umfasst auch weitläufige Kräuterwiesen, mehr als 100 Gipfel über 2000 m., Felswände, Schluchten, Höhlen und Wasserfälle. Auf dem Areal befinden sich außerdem 120 Seen, wovon 70 aus der Eiszeit stammen.

Bulgarien und die bulgarische Öffentlichkeit garantieren durch die Ernennung des Parks zum Nationalpark am 24. Februar 1992 die Erhaltung der Naturvielfalt. Der Nationalpark Rila ist einer der am strengsten geschützten Gebiete in Europa

Text und Fotos: Initiative „Bürger für Rila“
Übersetzung: Irina Hantschl

- er ist Teil von „Natura 2000“ und gehört zum renommierten Netz „Pan Parks“.

DAS PROJEKT „SUPER PANICHISHTE“ - Eine CHRONOLOGIE der GESETZES- VERLETZUNGEN

Das Projekt „Super Panichishte“, das sich auf dem Gebiet des Nationalparks Rila befindet, in dem laut Gesetz der Bau von Skipisten und Anlagen nicht erlaubt ist, ist symptomatisch für die Vorgangsweise der Investoren in letzter Zeit.

2004 wurde die Firma „Rila Sport AG“ - zu 99% Eigentum von „Realstone Trading Business Corporation“ (Offshore-Firma, registriert auf den Britischen Virgin Islands mit unklarer Kapitalherkunft) – in Sofia gegründet.

Im Rahmen des Projekts „Super Panichishte“ sollen 80 km Skipisten und die dazugehörigen Lift- und Schleppanlagen auf einem Areal von insgesamt 2400 Hektar, 80% davon im Nationalpark „Rila“, errichtet werden. Unten im Tal, in Panichishte und Sapareva Banja werden Hunderte Hotels mit 20 000 Betten gebaut. Der illegal gebaute Lift von der Berghütte „Pionerska“ zur Berghütte „Rilski Ezera“ kann mehr als 6000 Skifahrer pro Tag befördern. Im Gebiet der Sieben Rila Seen rechnen die Investoren mit bis zu 34 000 Touristen und Skifahrer pro Tag.

Im Sommer 2007 begann seitens der Gemeinde und der Investoren die illegale Durchführung des Projekts, obwohl sie über keine einzige Bewilligung vom Ministerium für Umwelt und Wasserwirtschaft verfügen. Die Gemeinde Sapareva Banja finanzierte mit öffentlichen Mitteln aus ihrem Budget die Renovierung der Straße von Panichishte zur Berghütte Pionerska, ohne eine Umweltverträglichkeitsprüfung durchführen zu lassen. Es wurde auch mit der Errichtung eines

проекта, въпреки че не притежават нито едно разрешително от Министерството на околната среда и водите. С публични средства от бюджета си община Сапарева баня финансира реконструкцията на пътя Паничище-хижа Пионерска без оценка на въздействието върху околната среда. Започна изграждането на седалков лифт от хижа Пионерска до хижа Рилски езера, който също навлиза в територията на парка, нарушавайки редица закони. Инвеститорът планира лифтът да заработи до лятото. Вече са изсечени над 50 дка за три просеки за ски писти над хижа Пионерска. Към момента пистите са „маскирани“ като противопожарни просеки. В допълнение, „Рила Спорт“ придобива на публичен търг, в който няма други участници, над 400 декара общински земи за жълти стотинки, които после ипотекира за милиони левове. Междувременно на брега на езерото Паничище вече се изгражда и продава на зелено първият голям хотелски комплекс.

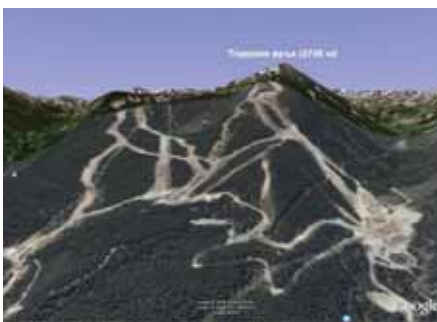
Частта от бъдещия ски курорт, която не попада в НП „Рила“, попада в проекто-защитена зона от Натура 2000 „Рила-буфер“. Това беше единствената предложена зона, която Министерският съвет изключи в пълния ѝ размер от мрежата Натура 2000 с решение от 29 ноември 2007 г. Същевременно на територията на „Рила-буфер“ има проекти за още седем ски курорта – „Супер Боровец“ (в района на Самоков), „Искровете“ (в района на с.Говедарци и с.Мала църква), „Бодрост-Картала“ (в района на Благоевград), Семково, Трещеник, Долна баня-вр.Ибър и Костенец-вр.Белмекен. Очевидна е връзката между неприемането на „Рила-буфер“ в Натура 2000 и инвеститорския натиск. ★

Информация за исканията на Граждани за Рила - България и справка за незаконни строителства вижте на www.bulgaren.org/медиятека/други/Рила

Долната станция на незаконния лифт в Рила

Това е ситуацията в Пирин след построяването на ски пистите до Банско.

Ще позволим ли и Рила да бъде така брутално осакатена?

Ако желаете активно да се включите в работните групи на кампанията за Рила и да станете част от „Граждани за Рила“, пишете на адрес:

Wenn Sie sich aktiv an den Arbeitsgruppen der Initiative für Rila beteiligen möchten und ein Teil von „Grajdani za Rila“ (Bürger für Rila) werden wollen, schreiben uns:

**CONTACT@FORTHENATURE.ORG
SAVERILA@GMAIL.COM
forthenature.org**

Sesselliftes von der Berghütte Pionerska zur Berghütte Rilski Ezera begonnen, zum Teil im Nationalparkgebiet, wodurch mehrere Gesetze verletzt wurden. Der Investor möchte den Lift im Sommer in Betrieb nehmen. Es wurden bereits 50 Hektar Wald gerodet, um 3 Schneisen für Skipisten über der Berghütte Pionerska zu machen. Derzeit werden die Pisten als Feuerschutzschneisen getarnt. Darüber hinaus erwirbt „Rila Sport“ im Zuge einer öffentlichen Ausschreibung, ohne weitere Anbieter, über 400 Hektar Gemeindegründe zum Spottpreis, für die das Unternehmen später eine Hypothek über mehrere Millionen Leva aufnimmt. Mittlerweile wird am Ufer des Panichishte-See bereits ein großer Hotelkomplex gebaut und „grün“ verkauft².

Ein Teil des zukünftigen Skikomplexes, der nicht im Naturpark „Rila“ liegt, befindet sich in der geschützten Zone von Natura 2000 im

Die erste Station der illegalen Lift

So sieht Pirin heute aus, seitdem die Skiepisten in Bansko gebaut wurden.

Werden wir es erlauben auch Rila so brutal zu behindern?

so genannten „Rila-Puffer“. Das war die einzige Zone, die der Ministerrat mit Bescheid vom 29. November 2007 gänzlich aus dem Natura 2000 Netz ausgenommen hat. Gleichzeitig gibt im Gebiet des „Rila-Puffers“ Projekte für folgende 7 weitere Skikomplexe: 1., „Super Borovetz“ (bei der Stadt Samokov), 2., „Iskrovete“ (beim Dorf Govedarzi und Dorf Malka Zurkva), 3., „Bodrost-Kartala“ (bei der Stadt Blagoevgrad), 4. Semkovo, 5. Treschtenik, 6. Dolna Banja – Gipfel Ibr und 7. Kostenez – Gipfel Belmeken. Der Zusammenhang zwischen dem Ausschluss vom „Rila-Puffer“ von Natura 2000 und dem Druck der Investoren ist offensichtlich. ★

¹Liste gefährdeter Tier- und Pflanzenarten

²„grün“ verkauft - Verkauf/Kauf von Immobilien (inkl. Hotels) in der Planungsphase. Auf Grund der günstigen Preise werden viele Investoren angelockt. In manchen Fällen fehlt jedoch die Baugenehmigung oder die Bauarbeiten werden mangels Geldmittel eingestellt.

Допълнително пензионно осигуряване

Допълнителното пензионно осигуряване е важна и същевременно проблематична тема в последно време. Пресмятането на липсващите средства става много лесно чрез калкулаторите за „пензионния недостиг“.

Текст: Радослава Савова

Понастоящем най-високата пенсия в Австрия има размер малко над € 2.500. За един 50-годишен, който има заплата на месец около € 5.000, това би означавало един пензионен недостиг от € 2.500. С цел тази дупка да бъде запълнена, нужно е да разполагаме с € 600.000 в деня на нашето пенсиониране (продължителност на живота 90 години, пенсионна възраст 65, желана пенсия € 2.000 месечно).

Съществуват различни варианти, чрез които човек може да събере € 600.000 до 65 си годишнина. Най-лесният е всеки месец да се слагат „под дюшека“ € 2.000 в продължение на 25 години. Рискът, че инфлацията ще обезцени спестяванията е огромен.

Друг начин за събиране на нужните средства е закупуването на ценни книжа или фондове. Този вид инвестиране е много удачен в дългосрочен план, защото краткотрайните флукутации на пазара се изглаждат.

Следващ вариант е чрез закупуване на застраховка или банков продукт, който е специално създаден за пензионно осигуряване. Разнообразието на тези продукти е толкова голямо, че човек определено има нужда от помощ, за да може да избере най-доброто за себе си. Продуктът *пензионно осигуряване с държавна субсидия* се счита за един модерен инструмент, който е освободен от данъци. В сравнение с него една капиталова застраховка живот или един план за спестяване във фонд са доста по-флексибилни. При тях биват закупувани дялове на фондове и с това се профитира от т. нар. *Cost-Average-Effect*, който се изразява в това, че при системно влагане на една и съща сума пари биват закупувани все по-малко дялове от фонда в случай, че неговата цена нараства и обратно, все повече дялове, ако цената на фонда спада.

При последните два варианта ефектът на сложното олихвяване спомага за по-безболезнено спестяване на необходимата сума, но само тогава, когато човек достатъчно рано се ориентира към допълнителното пензионно осигуряване.

Ние сме на Ваше разположение, ако имате нужда от индивидуален съвет! ★

Altersvorsorge

Ein wichtiges und gleichzeitig problematisches Thema in der heutigen Zeit, ist die Frage nach einer geeigneten Pensionsvorsorge. Man hat die Möglichkeit über diverse Pensionslückenrechner seinen Bedarf in etwa abzuschätzen.

Text und Übersetzung: Radoslava Savova

Aktuell beträgt die Höchstpension in Österreich etwas mehr als € 2.500. Das entspricht für eine 50-jährige Person, bei einem Verdienst von derzeit € 5.000 netto/monatlich einer Pensionslücke von € 2.500. Um diese zukünftige Lücke zu schließen, wird ein Kapital in der Höhe von € 600.000, ab dem ersten Tag des Ruhestands, (Lebenserwartung 90 Jahre, Pensionsantritt mit 65 Jahren, gewünschte Pension € 2.000/monatlich) benötigt.

Es gibt verschiedene Modelle, wie die € 600.000 mit dem Eintritt in die Pension, also mit 65 Jahren, zur Verfügung stehen. Die ungünstigste Variante ist, monatlich € 2.000, 25 Jahre lang unter sein Kopfpolster zu legen. Somit trifft das Inflationsrisiko das Kapital besonders schmerzhaft.

Eine andere Variante ist die Veranlagung in Wertpapieren oder Investmentfonds. Als langfristige Investition sind solche Veranlagungen sehr geeignet, weil die kurzfristigen Marktschwankungen ausgeglichen werden können.

Eine weitere Variante ist der Kauf eines Versicherungs- oder Bankproduktes, das speziell der Pensionsvorsorge dient. Das Angebot solcher Produkte ist jedoch so vielseitig, dass man unbedingt fachliche Unterstützung braucht, um das beste Produkt für sich zu finden. Als modernes Instrument der Altersvorsorge gilt *die Pensionsvorsorge mit staatlicher Förderung*. Hier fallen keine Steuern an.

Wesentlich flexibler gestaltet sich die fondsgebundene Lebensversicherung, oder auch ein monatlicher Fondssparplan. Regelmäßig werden für die einbezahlten Prämien Fondsanteile gekauft, sodass man vor allem vom sogenannten *Cost-Average-Effect* profitiert. Das bedeutet, dass man in Zeiten von niedrigen Kursen mehr Anteile erwirbt, als in Zeiten von hohen Ausgabepreisen. Dies führt zu einem niedrigeren durchschnittlichen Einkaufspreis, beziehungsweise bekommt man längerfristig mehr Anteile um den gleichen Geldbetrag.

Bei den letzten zwei Varianten profitiert man zusätzlich vom Zinseszins effekt und das vor allem dann, wenn man sich möglichst früh für eine Pensionsvorsorge entscheidet.

Für eine individuelle Beratung stehen wir Ihnen gerne zur Verfügung! ★

Признаване на професионална квалификация в Австрия и ЕС

Проблемът за признаване на професионална квалификация, придобита в друга страна членка, се регламентира на ниво Европейски съюз от Директива 2005/36/ЕО за признаване на професионална квалификация (Директивата). Директивата урежда достъпа до тъй наречените регламентирани професии от граждани и дружества на една страна членка на ЕС на територията на друга страна членка.

И

Има се предвид достъп до регламентирани професии при **трайно установяване** или при **временно извършване на трансгранични услуги** на територията на друга страна членка като самонает предприемач или дружество. Регламентирани са професиите, за които се изисква професионално образование и/или професионален опит, и които са включени в специален **Списък на регламентирани професии**. В Австрия те са изброени в чл. 94 от Кодекс на професиите (КП: Gewerbeordnung), а в България - в постановление на Министерски съвет (<http://regprof.nacid.bg/>).

В австрийското право Директивата беше транспонирана на 26.2.2008 чрез промяна на член 373а – 373h от Кодекса на професиите (<http://ris.bka.gv.at/bundesrecht/>). Подобно транспониране беше извършено и в България чрез специален Закон за признаване на професионална квалификация (<http://regprof.nacid.bg/>).

Признаването на професионална квалификация, по-специално в Австрия (или Германия), е особено актуален въпрос за български и румънски граждани поради преходния период от максимум седем години, ограничаващ достъпа до австрийския (съответно немския) пазар на работна сила. Този преходен период не важи при трайно установяване или временно извършване на трансгранични услуги като самонает едноличен предприемач или дружество.

ВРЕМЕНИ ТРАНСГРАНИЧНИ УСЛУГИ В АВСТРИЯ

Професията е регламентирана в Австрия. В този случай, уреден в член 373а от КП, признаване на професионалната квалификация в Австрия по принцип не е необходимо, ако професията е регламентирана в държавата по произход (България) или, ако професията не е регламенти-

рана в държавата по произход, то лицето, извършващо услугата, да е **упражнявало професията там минимум две години** в рамките на последните десет. Преди първото извършване на трансграничните услуги трябва да се **уведоми австрийското Министерство на икономиката**, като се приложи съответен **набор от документи**, доказващи горните условия. Това уведомление трябва да се подновява всяка година. Само при условията на значителна заплаха за общественото здраве или сигурност министъра на икономиката може да изиска полагането на допълнителен изпит или обучение.

Професията не е регламентирана в Австрия. В този случай уведомяване на Министерството на икономиката при първото извършване на трансгранична услуга в Австрия, както и признаване на професионалната квалификация, не е необходимо (чл. 373а ал. 4 от КП). По принцип

LISTE der reglementierten Gewerbe gemäß § 94 der Gewerbeordnung 1994

1. Arbeitsvermittlung
2. Augenoptik (Handwerk)
3. Bäcker (Handwerk)
4. Bandagisten; Orthopädietechnik; Miederwarenerzeugung (verbundenes Handwerk)
5. Baumeister, Brunnenmeister
6. Bestattung
7. Bodenleger (Handwerk)
8. Buchbinder; Etui- und Kassettenherzeugung; Kartongewarenerzeugung (verbundenes Handwerk)
9. Buchhaltung
10. Chemische Laboratorien
11. Dachdecker (Handwerk)
12. Damenkleidmacher; Herrenkleidmacher; Wäschwarenerzeugung verbundenes Handwerk)
13. Denkmal-, Fassaden- und Gebäudereinigung (Handwerk)
14. Drogisten
15. Drucker und Druckformenherstellung
16. Elektrotechnik

17. Erzeugung von kosmetischen Artikeln
18. Erzeugung von pyrotechnischen Artikeln sowie von Zündmitteln und sonstigen Sprengmitteln, die nicht dem Schieß- und Sprengmittelgesetz unterliegen, und Handel mit diesen Erzeugnissen (Pyrotechnikunternehmen)
19. Fleischer (Handwerk)
20. Fotografen
21. Fremdenführer
22. Friseur und Perückenmacher (Stylist) (Handwerk)
23. Fußpflege
24. Gärtner; Blumenbinder (Floristen) (verbundenes Handwerk)
25. Gas- und Sanitärtechnik
26. Gastgewerbe
27. Getreidemüller
28. Glaser, Glasbeleger und Flachglasschleifer; Hohlglasschleifer und Hohlglasveredler; Glasbläser und Glasinstrumentenerzeugung (verbundenes Handwerk)
29. Gold- und Silberschmiede; Gold-, Silber- und Metallschläger (verbundenes Handwerk)
30. Hafner (Handwerk)

31. Heizungstechnik; Lüftungstechnik (verbundenes Handwerk)
32. Herstellung von Arzneimitteln und Giften und Großhandel mit Arzneimitteln und Giften
33. Herstellung und Aufbereitung von Medizinprodukten
34. Hörgeräteakustik (Handwerk)
35. Immobilienreuhänder (Immobilienmakler, Immobilienverwalter, Bauträger)
36. Inkassoinstitute
37. Kälte- und Klimatechnik (Handwerk)
38. Keramik; Platten- und Fliesenleger (verbundenes Handwerk)
39. Kommunikationselektronik (Handwerk)
40. Konditoren (Zuckerbäcker) einschließlich der Lebzelter und der Kanditen-, Gefrorenes- und Schokoladewarenerzeugung (Handwerk)
41. Kontaktlinsoptik
42. Kosmetik (Schönheitspflege)
43. Kraftfahrzeugtechnik; Karosseriebauer einschließlich Karosseriespengler und Karosserielackierer (verbundenes Handwerk)

Борис Методиев - магистър по право
FOWI - Forschungsinstitut für MOE
Wirtschaftsrecht, Wirtschaftsuniversität Wien
Tel.31336 4213, Mobil: 06509685948
E-Mail: boris.metodiev@wu-wien.ac.at

достатъчно е лицето, предоставящо трансграничната услуга, да има удостоверение от държавата по произход (в легализиран превод), че е установено и правомерно упражнява там съответната професия.

ТРАЙНО УСТАНОВЯВАНЕ В АВСТРИЯ

Професията е регламентирана в Австрия. Необходимо е вписване в Регистъра на професиите (Gewerberegister). Предпоставка за това е доказване на професионална квалификация. Една от възможностите е **чрез признаване на професионалната квалификация на основание фактическо упражняване на съответната професия (професионален опит) в рамките на определен срок в държавата по произход** (чл. 373с от КП). **Компетентен орган е австрийското Министерство на икономиката.** Необходимо е да се представи удостоверение за непрекъснато упражняване на съответната професия за определен брой години, издадено от **компетентен орган в държавата по произход** (България).

Според срока за упражняване, необходим за признаването, професиите са разделени

в общо три групи. В зависимост от групата професии и от това, дали професията е упражнявана като самонает (съответно ръководител на предприятие) или нает работник, **изискуемия срок варира между шест и три години.** Предполагащо професионално обучение при самонаетите не е необходимо, но намалява съответно с максимум три години изискуемия срок на фактическо упражняване на професията, а при наетите работници е винаги задължителна предпоставка за признаването на професионалната квалификация.

За професиите **лекар (вкл. дентален и ветеринарен), медицинска сестра, аптекар, акушерка и архитект** е предвидено по принцип автоматично признаване на професионалната квалификация на базата на синхронизиране на учебните програми, като в случая с България и други нови страни членки има особености (дипломи, издадени след определена дата).

Професията не е регламентирана в Австрия. Необходимо е вписване в Ре-

гистъра на професиите. Доказване на професионална квалификация при не-регламентираните професии (свободни професи) не се изисква.

Заклучение: Новата система за признаване на професионална квалификация облекчава преди всичко извършването на временни трансгранични услуги, като редуцира изискванията до доказване на две години професионален опит. При трайно установяване изискванията за професионален опит са между три и шест години. Практически проблеми има все още с установяването на компетентния орган в България, който трябва да издаде удостоверението за професионален опит, защото българските власти все още не са депонирани списък на тези органи при Европейската комисия. Допълнителна информация може да се получи от Центъра за информация и документация (<http://regprof.nacid.bg/>), чиято задача е да поддържа Списъка с регламентираните професии в България. ★

- 44. Kürschner; Säckler (Lederbekleidungserzeugung) (verbundenes Handwerk)
- 45. Kunststoffverarbeitung (Handwerk)
- 46. Lebens- und Sozialberatung
- 47. Maler und Anstreicher; Lackierer; Vergolder und Staffierer; Schilderherstellung (verbundenes Handwerk)
- 48. Massage
- 49. Mechatroniker für Maschinen- und Fertigungstechnik; Mechatroniker für Elektronik, Büro- und EDV-Systemtechnik; Mechatroniker für Elektromaschinenbau und Automatisierung; Mechatroniker für Medizingeräte-technik (verbundenes Handwerk)
- 50. Milchtechnologie
- 51. Oberflächentechnik; Metalldesign (verbundenes Handwerk)
- 52. Orgelbauer; Harmonikamacher; Klaviermacher; Streich- und Saiteninstrumenteerzeuger; Holzblasinstrumenteerzeuger; Blechblasinstrumenteerzeuger (verbundenes Handwerk)
- 53. Orthopädienschuhmacher (Handwerk)
- 54. Pflasterer (Handwerk)

- 55. Rauchfangkehrer (Handwerk)
- 56. Reisebüros
- 57. Sattler einschließlich Fahrzeugsattler und Riemer; Ledergalanteriewarenerzeugung und Taschner (verbundenes Handwerk)
- 58. Schädlingsbekämpfung (Handwerk)
- 59. Schlosser; Schmiede; Landmaschinentechnik (verbundenes Handwerk)
- 60. Schuhmacher (Handwerk)
- 61. Sicherheitsfachkraft; Sicherheitstechnisches Zentrum
- 62. Sicherheitsgewerbe (Berufsdetektive, Bewachungsgewerbe)
- 63. Spediteure einschließlich der Transportagenten
- 64. Spengler; Kupferschmiede (verbundenes Handwerk)
- 65. Sprengungsunternehmen
- 66. Steinmetzmeister einschließlich Kunststeinerzeugung und Terrazzomacher
- 67. Stukkateure und Trockenausbauer (Handwerk)
- 68. Tapezierer und Dekorateur (Handwerk)

- 69. Technische Büros - Ingenieurbüros (Beratende Ingenieure)
- 70. Textilreiniger (Chemischreiniger, Wäscher und Wäschebügler) (Handwerk)
- 71. Tischler; Modellbauer; Bootbauer; Binder; Drechsler; Bildhauer (verbundenes Handwerk)
- 72. Überlassung von Arbeitskräften
- 73. Uhrmacher (Handwerk)
- 74. Unternehmensberatung einschließlich der Unternehmensorganisation
- 75. Gewerbliche Vermögensberatung
- 76. Versicherungsvermittlung (Versicherungsagent, Versicherungsmakler und Beratung in Versicherungsangelegenheiten)
- 78. Vulkaniseur
- 79. Wärme-, Kälte-, Schall- und Branddämm (Handwerk)
- 80. Waffengewerbe (Büchsenmacher) einschließlich des Waffenhandels
- 81. Zahntechniker (Handwerk)
- 82. Zimmermeister

Радио България – Линц Radio Bulgaria - Linz

д.ф.н. Димитър Дунков
Dr. Dimitar Dunkov

Бригите Алерсторфер
Brigitte Allerstorfer

Предаване на български и немски език на честота 105 MHz на вълните на RadioFRO Linz и по интернет на адрес www.fro.at/livestream. Всяка първа събота от месеца от 18 до 19 часа.

Eine Radiosendung in bulgarischer und deutscher Sprache auf 105 MHz der Welle von RadioFRO in Linz und per Internet unter der Adresse www.fro.at/livestream. An jedem ersten Samstag eines Monats von 18 bis 19 Uhr.

Текст и снимки: Доц.д.ф.н. Димитър Дунков

Text, Fotos und Übersetzung: Dr. Dimitar Dunkov, Univ.-Doz.

Радио България–Линц започна излъчванията си на 4.11.2004 г., а на 3.5.2008 г. отбелязва 30-то си предаване. То е първото радиопредаване на български и немски език в немскоезичния свят.

Radio Bulgaria – Linz startete am 4.11.2004 und am 3.5.2008 wird bereits die 30. Sendung ausgestrahlt. Sie ist die erste deutsch-bulgarische Sendung im deutschsprachigen Raum.

Инициатор на програмата и модератор на български е **д.ф.н. Димитър Дунков**, кирилометодиевист, бивш доцент в Шуменския и Пловдивския университет и дългогодишен лектор по български език в Австрия и Германия.

Initiator des Programms und Moderator auf Bulgarisch ist **Dr. Dimitar Dunkov**, ein ehemaliger Dozent der Universitäten in Schumen und Plovdiv, Slawist und Kyriilo-Methodievist und langjähriger Bulgarisch-Lektor in Österreich und Deutschland.

Модератор на немски е **Бригите Алерсторфер**. Тя е следвала българистика в Института за славистика в Залцбург, работила е в KulturKontakt Austria по българистични проекти и многократно е посещавала България.

Moderator auf Deutsch ist **Brigitte Allerstorfer**. Sie hat Bulgaristik und Slawistik in Salzburg studiert, im KulturKontakt Austria an Projekten mit bulgaristischem Bezug gearbeitet und mehrmals Bulgarien bereist.

Чести гости в студиото и съмодератори на предаванията са членовете на Клуб Орфей в Линц. Този клуб е основан в началото на 2005 г. от хора, широко отворени за културното наследство и съвремие на България. Добре дошъл в студиото е всеки от българската диаспора в Австрия, както и всички интересувачи се от страната ни. С удоволствие пускаме в ефира и гласчетата на децата, изучаващи български език в Народното училище №26 в Линц-Харбах.

Traditionelle Gäste im Studio und Mitmoderatoren der Sendungen sind die Mitglieder des Klubs Orpheus in Linz. Dieser Klub wurde Anfang 2005 von Menschen gegründet, die offen für das Kulturerbe und die gegenwärtige Entwicklung Bulgariens sind.

Идеята за радиопредавания на двата езика възникна като противовес на оскъдната и едностранчива информация за България, предлагана от средствата за масова информация в немскоезичния ареал.

Willkommen im Studio ist jeder aus der bulgarischen Diaspora in Österreich, ebenso alle, die sich für Bulgarien interessieren und sich mit dem Land beschäftigen. Gerne strahlen wir auch auf dieser Welle die Stimmen der an der Volksschule 26 Linz-Harbach, Bulgarisch lernenden Kinder aus.

Постоянни теми в предаванията са важни събития и дати от историята, културата и приноса на България в европейската цивилизация, ролята на страната в съвременния културен живот на Югоизточна Европа и ЕС.

Die Idee einer zweisprachigen Sendung entstand als Reaktion auf die spärliche und eher einseitige Information der deutschsprachigen Medien über Bulgarien.

В рубриката *“Здравей, земяк”* представяме многообразието на природата, етносите, религиите и фолклора на България. В *“Здравей, съсед”* отделяме място на културното разнообразие и близост на балканските народи. В рубриката *“С гайда и йоделн”* се спираме на взаимоотношенията на България с Австрия и Средна Европа. Тук съобщаваме за културни събития с българско участие и тематика в Австрия и съседната Бавария.

Ständige Themen der Sendungen sind Ereignisse und Daten aus der Geschichte und Kultur Bulgariens, sein Beitrag zur europäischen Zivilisation sowie Rolle des Landes im kulturellen Leben Südosteuropas und in der EU.

Предаванията ни са некоммерсиални, подготвят се на доброволни начала и по материали на българския и австрийския периодичен и научен печат, както и от собствения принос на водещите. В предаванията преобладава народна музика от различни краища на България и от Балканите. ★

In der Rubrik *Hallo Landsmann* stellen wir die Vielfalt der Natur, der Völkerschaften, der Religionen und der Folklore Bulgariens dar. *Hallo Nachbarn* widmen wir der bunten Kultur und Nähe der Balkanvölker. In der Rubrik *Dudelsack und Jodeln* werfen wir einen Blick auf die langjährigen Wechselbeziehungen Bulgariens zu Österreich und zu Mitteleuropa. Hier kündigen wir auch Veranstaltungen mit bulgarischem Bezug in Österreich und im benachbarten Bayern an.

Die Sendungen sind nichtkommerziell und völlig freiwillig vorbereitet. Sie sind auf Basis von Materialien bulgarischer und deutschsprachiger Periodika gestaltet, ebenso auf Basis wissenschaftlicher Veröffentlichungen. Eigene Beiträge der Moderatoren runden die Sendungen ab. Es wird überwiegend Volksmusik aus verschiedenen Regionen Bulgariens und des Balkans gespielt. ★

Отминали събития

126 галерии участваха в четвъртото издание на „VIENNAFAIR“

От 24 до 27 април в Messe Wien се проведе четвъртото издание на Международното изложение за съвременно изкуство „VIENNAFAIR“. Тази година организаторите на събитието Reed Exhibitions фокусираха своето внимание върху галериите от Източна и Югоизточна Европа, които бяха обединени в програмата Bridge Area, подкрепена от Erste Bank. Международният консултативен комитет допусна до участие 21 галерии от тези два региона, като сред тях беше и софийската галерия ARC Projects. Българско изобразително изкуство беше представено и от няколко други галерии – словенската Photon показа фотографии на художника Александър Вълчев, германската Feinkost - колажи на Лъчезар Бояджиев, парижката Rein - творби на Стефан Николаев, а виенската Dana Charkasi - на Камен Стоянов (който на „VIENNAFAIR“ 2007 беше представен от същата галерия в програмата Zone 1 за млади автори и спечели специалната награда на MUMOK Wien, изразяваща се в откупуване на творбите и организиране на изложба в музея по време на тазгодишното изложение).

Във „VIENNAFAIR“ 2008 взеха участие общо 126 галерии (107 за 2007 г.), изложението беше посетено от 15 508 души (14 753 за 2007 г.) и от над 200 колекционери от целия свят, а рекорд в продажбите направи галерия Benden & Klimczak, от която за 375 000 евро беше купена картината „Nude with Mirror“ (1988) на Том Васелман (Tom Wesselmann).

„Директорът на изложението Едек Барц и новият международен консултативен комитет създадоха превъзходни условия за работа. „VIENNAFAIR“ разшири и утвърди своите позиции сред международните арт събития“, заяви при закриването г-н Матиас Лимбек, директор маркетинг и нов бизнес, и развитие на бизнеса в Централна и Източна Европа за Reed Exhibitions Messe Wien. ★

Текст: Марио Николов
Снимки: Радослав Николов

„VIENNAFAIR“ 2008 е най-успешното издание на изложението досега, смятат организаторите му Reed Exhibitions Messe Wien

Български кикбоксър печели сребърен медал

Текст: Кремена Вълкова

Състезател на спортен клуб „ИККЕН“ постигна невероятен успех за България, спечелвайки сребърен медал на AUSTRIAN CLASSIC в град Куфшайн, Австрия.

AUSTRIAN CLASSIC – Куфшайн е един от най-силните турнири по кикбокс, в който участват над 1200 състезатели. България бе представена от 7 състезатели от спортен клуб „ИККЕН“: Митко Костадинов, Кристиян Андонов, Петър Живков, Емануил Димитров, Кристин Мизурска, Петър Спасенич, Величко Караасенов.

При изключително тежка конкуренция националът успя да извоюва сребърен медал. В битката за медала в категория до 63 кг Кристиян Андонов влиза в оспорвана надпревара с 30 състезатели от света.

Кикбоксърът на „ИККЕН“ успява да надделее над представителите на Англия, Италия, Австрия, Чехия, но на финал губи от Унгария. ★

Немски за свободното време

Jemanden hat die Muse geküsst

Wer – scherzhaft ausgedrückt – die Muse geküsst hat, der fühlt sich zu künstlerischer Betätigung angeregt, hat eine künstlerische Inspiration: Wenn ihn die Muse geküsst hat, bleibt er zum Leidwesen der Nachbarn die ganze Nacht am Klavier.

Дойде ми музата

Изразът се употребява шеговито и изразява прилив на творческа енергия и вдъхновение. Дойде ли му музата, свири по цяла нощ на пиано за беда на съседите.

Литературен СВЯТ

Текст: Елица Караенева
Снимки: Горан Деврня

В края на март в Дом „Витгенщайн“, по повод международния ден на театъра, бяха представени два тома с драми на изтъкнатия австрийски писател Петер Хандке - „Блус под земята“ и „Игра на въпроси“ (издателство „Рива“) - в превод от немски на Владко Мурдаров.

Австриецът Хандке е сред най-интересните съвременни писатели, автор на десет романа, на повече от петнайсет драми, на разкази и новели, на множество преводи, на многобройни есеистични текстове и литературна критика.

Литературното четене бе съпроводено от играта на артистите Щефан Флеминг и Деси Урумова, а също и от участието на Борислав Петранов, който представи текстовете на български език. ★

Още снимки на www.bulgaren.org -> Медiateка

„Странно нещо е душата“

Димитре Динев във Виенския Народния театър

Текст: редакцията

На 4-ти май във Виенския Народен театър (Volkstheater) се състоя премиерата на пиесата „Странно нещо е душата“ от българския автор Димитре Динев.

И този път Динев остава верен на темата за миграцията. Български имигрант, строителен работник в Австрия, умира при нещастен случай по време на работа. Покойникът е положен вкъщи, където неговата вдовица е поканила приятелите и колегите му на поклонение, и е платила на оплаквачка, за да се сбогуват с мъртвия според традицията. Поклонението се пре-

Literaturwelt

Text: Elitsa Karaeneva
Fotos: Goran Devrnja
Übersetzung: Krasimira Plachetzky

Anlässlich des internationalen Tages des Theaters wurden Ende März im Haus Wittgenstein zwei Bände mit Theaterstücken des berühmten österreichischen Schriftstellers Peter Handke vorgestellt: „Untertagblues“ und „Das Spiel vom Fragen“ Die bulgarische Übersetzung ist von Vladko Murdarov.

Peter Handke ist einer der interessantesten zeitgenössischen österreichischen Autoren. Zu seinen Werken zählen zehn Romane, mehr als fünfzehn Theaterstücke, etliche Erzählungen und Novellen, Essays und Literaturkritiken sowie Übersetzungen.

Aus den Werken lasen die Schauspieler Stefan Fleming und Dessi Urumuva. Die bulgarische Übersetzung las Borislav Petranov. ★ Mehr Fotos auf www.bulgaren.org -> Mediathek

вързва в изпълнен с веселие и меланхолия Дионисов празник на живота.

В обръквачката комедия, мъртвите понякога са твърде живи, а живите биват обръквани с мъртви.

Александър Мюлер-Елмау се е погрижил за една необикновено стръмна сцена. Наклонът възпрепятства до голяма степен играта на артистите, принуждавайки ги да се движат като върху тънък лед (Куриер).

Характерното за погребения напрегнато настроение е сполучливо предадено в пиесата, специална поръчка на Виенския Народен театър и поставена на сцена от Ханс-Улрих Бекър.

Музиканти: Димитър Карамитев, Мартин Любенев, Александър Владигеров. ★

Представления: 5, 13, 18, 24 юни.

Eine heikle Sache, die Seele Dimitré Dinev am Wiener Volkstheater

Text: Redaktion

Am 4. Mai am Volkstheater fand die Uraufführung des Stücks „Eine heikle Sache, die Seele“ von dem bulgarischen Autor Dimitré Dinev statt. Dinev bleibt dem Thema Migration treu: Ein aus Bulgarien stammender Bauarbeiter ist bei einem Arbeitsunfall ums Leben gekommen und wird zu Hause aufgebahrt. Seine Witwe hat seine Freunde und Arbeitskollegen zur Totenwache gebeten und eine Klagefrau bezahlt, um der Tradition entsprechend Abschied zu nehmen. Das Totengedenken wird zu einem dionysischen Fest des Lebens, voll Melancholie und Heiterkeit. Eine Verwechslungskomödie bei der die Toten manchmal allzu lebendig werden und die Lebendigen für tot gehalten werden.

Alexander Müller-Elmau sorgt für eine dermaßen schiefe Bühne. Die Schräglage zwingt die Schauspieler, die aufgrund der Begebenheiten in ihrer Bewegungsfreiheit ziemlich eingeschränkt sind, sich wie auf einer hauchdünnen Eisplatte zu bewegen (Kurier).

Die stets eigenartige und zu kippen drohende Stimmung bei Totenfeiern ist in der eigens für das Volkstheater geschriebenen und von Hans-Ulrich Becker inszenierten Theaterfassung schön dargestellt.

Musiker: Dimitar Karamitev, Martin Lubenov, Alexandar Wladigeroff. ★

**Weitere Vorstellungstermine:
5, 13, 18, 24 Juni.**

Българска културна инвазия в Линц

Текст: д-р Димитър Дунков

Линц, културната столица на Европа за 2009-та година, изживя уникално съприкосновение с българското културно наследство, съвременно художествено слово и изкуство.

В рамките на програмата *Регионите на Европа* гостуваше районът на Казанлък, който от дълбока древност е свързващо звено в културното развитие на Европа и Предна Азия. За значението на тази програма говориха д-р Петер Асман, директор на областния музей на Горна Австрия, г-жа Антоанета Чолакова, директор на Българския научен институт в Австрия и г-жа Красимира Стефанова от Историческия музей в Казанлък. Съвременното икономическо и социално развитие на областта представи г-н Косьо Зарев.

В препълнената зала на Ландесгалери изпълненията на Екатерина Караенева, вокал, и Стилияна Попова-Куритко, пиано, въведоха присъстващите в *Розовата градина на Европа*. Със затаен дъх беше изслушан докладът от проф. Георги Китов за най-новите открития в *Долината на тракийските царе*. А за българските вкусни хапки и винце, както и за превода на немски, се погрижиха с ентузиазъм от българо-австрийската общност в Линц.

Със свой шанд на *Панаира на книгата* в Линц участваше издателство „Летера“ от Пловдив. За творчеството и най-новите си немскоезични издания говориха писателите Теодора Димова и Деян Енев. С един увлекателен диа-доклад проф. Иван Маразов представи историята и изкуството на траките. Дано тази среща да е начало на една хубава и необходима традиция.

Майсторски изпълнения на наши певци и музиканти пренесоха публиката на Линц и в необятния свят на българските ритми и напеви. На *Мартин Любенов оркестър* и групата Бухграблер се падна честта да завършат цикъла «Музика на народите» в Брукнерхаус. Концертът под надслов Бургенланд среща България – БурБул-танц се състоя на брега на Дунав, реката, сближаваща народи и култури, и възпята от тях.

Символичен в този план е и концертът на акордеонното *Duo DYAS* на Йова Дренска и Андрей Серков. Българка и украинец – студенти; дали не ги е Дунава събрал и въодушевил..., но с две думи: невероятни, свежи импровизации отвъд техническите възможности на акордеона, отново завладяха публиката в Линц.

И в продължение на българското културно присъствие в Линц, Висшето народно училище (VHS Linz, Wissensturm) отново включи в програмата си за следващата учебна година курсове по български език за начинаещи и напреднали. Те започват на 1-ви октомври и ще се провеждат всяка сряда вечер. Българистичната тематика присъства и във втората част на цикъла от шест лекции *„Балканите – този път иначе“*. Начало – 29-ти септември. ★

Kräftige Lebenszeichen bulgarischer Kultur in Linz

Text: Dr. Dimitar Dunkov

Linz, Kulturhauptstadt Europas 2009, erlebte eine einmalige Begegnung mit dem bulgarischen Kulturerbe sowie mit seiner gegenwärtigen Literatur und Kunst. Im Rahmen des Programms *Die Regionen Europas zu Gast* wurde Kazanlak vorgestellt, eine Region, die seit dem frühesten Altertum ein Bindeglied zwischen der kulturellen Entwicklung Europas und Vorderasiens ist. Über die Bedeutung dieses Programms und dieser Region sprachen Herr Dr. Peter Assmann, Direktor des Oberösterreichischen Landesmuseums, Frau Antoaneta Tcholakova, Direktorin des Bulgarischen Forschungsinstituts in Österreich und Frau Krasimira Srefanova, stv. Direktorin des Historischen Museums in Kazanlak. Die gegenwärtige wirtschaftliche und soziale Entwicklung von Kazanlak erläuterte Herr Kosjo Zarev.

Die Aufführungen von Ekaterina Karaeneva, Gesang, und Stiljana Popova-Kuritko, Piano, führten die Besucher im überfüllten Saal der Landesgalerie in den *Rosengarten Europas*, wie die Region Kazanlak auch noch genannt wird.

Mit Begeisterung wurde der Vortrag von Prof. Georgi Kitov über die neuesten Entdeckungen im *Tal der thrakischen Könige* aufgenommen.

Für das leibliche Wohl mit bulgarischen „Schmankerln“ und für die gute deutsche Übersetzung sorgte vorbildlich die bulgarisch-österreichische Gemeinschaft in Linz.

Mit einem eigenen Pavillon nahm der Verlag *Letera* aus Plovdiv an der *Buchmesse* in Linz teil. Die Schriftstellerin Theodora Dimova und der Schriftsteller Dejan Enev, stellten ihre Werke und die neuen Ausgaben vor. In einem spannenden Diavortrag sprach Prof. Ivan Marazov über die Geschichte und die Kunst der antiken Thraker. Es bleibt zu hoffen, dass die Teilnahme bulgarischer Schriftstellerinnen und Schriftsteller, sowie von Wissenschaftlern und Verlagen zu einer guten und wünschenswerten Tradition wird.

Meisterhafte Aufführungen bulgarischer Sänger und Musikanten vermittelten dem Linzer Publikum die endlos weite Welt der bulgarischen Rhythmen und Gesänge. Das *Martin Ljubenov Orchester* hatte die Ehre, den Zyklus „Musik der Völker“ im Brucknerhaus zu beschließen. Das Konzert unter dem Motto „BurBul tanzt“ – „Burgenland meets Bulgarien“ besang die Donau und fand an ihrem Ufer statt, an jenem Fluss, der von alters her Völker und Kulturen verbindet.

In diesem Sinne war auch das Konzert des Akkordeon-Duos, *DUO DYAS*; Jova Drenska und Andrej Serkov – einer Bulgarin und eines Ukrainers, Studierende beide,... ob die Donau sie wohl zusammengeführt und begeistert hat? Kurz gesagt: eine einzigartige und frische Improvisation, die technischen Möglichkeiten des Akkordeons beinahe sprengend, eroberten das Linzer Publikum.

In Fortsetzung der bulgarischen kulturellen Präsenz in Oberösterreich bietet die VHS Linz im nächsten Studienjahr wieder Bulgarischkurse für Anfänger und leicht Fortgeschrittene an. Die Kurse beginnen am 1. Oktober, jeden Mittwochabend, im neuen Wissensturm beim Bahnhof.

Themen mit Bezug zu Bulgarien bietet auch die sechsteilige Vorlesungsreihe *Balkanraum – einmal anders* ebenfalls an der VHS Linz an. Beginn der Reihe am 29. September. ★

Да чуем България - журналистът Дирк Ауер разказва

Дирк Ауер работи като журналист на свободна практика за обществени радиостанции в Германия (Deutschlandfunk, WDR, NDR) и за различни печатни издания. От пролетта на 2006 година живее в София и от там отразява журналистически събития от страната и от Западните балкани.

Текст: Ивелина Кованлъшка

Дирк, живееш от две години в България, каква представа имаше за страната преди това?

Преди да дойда да живея в България няха почти никаква представа за нея, освен, че е страна в преход, където има много бедност, но и подем. Това ме и привлече.

Какво беше първото ти впечатление, когато дойде в България?

В началото в София ме шокира огромното богатство, което виждаш на някои места и се питаш, откъде са се взели всичките тези пари. До известна степен ме шокира и с каква безвкусица се строи на някои места, как се разрушават хубави стари постройки. В началото живееш в един квартал, където имаше разнообразни сгради, както няколко блока, така и прекрасни еднофамилни къщи с градина. За четирите месеца, които прекарах в този район, успях да видя колко бързо всичко се промени, постепенно старите къщи изчезнаха и за кратко време израснаха, по мое мнение, много грозни, осеметажни нови блокове. Намирам за тъжно как се разрушава история от сравнително безлични модерни нови сгради.

Какво те привлича в България?

България е страна на крайностите. По отношение на хората също. Има изключително мили хора, които в Германия не се срещат, или само рядко. От друга страна има и много груби хора, които

поне толкова често не се срещат в Германия. С такива хора човек се сблъсква в магазини, в учреждения, по гари, като например на касата за билети. Това обаче същевременно е и интересно, и придава живинка. Предпочитам крайностите пред посредствеността, усредняването. Така че се чувствам добре тук.

Как би оценил интереса към България в немските медии?

Преди да дойда в България се питах, на какво ли се дължи това, че толкова малко излиза за страната в медиите. Дали се дължи на липса на интерес или на това, че няма никой, който да отразява събитията непосредствено от там. Сега мога да кажа, че по-скоро се дължи на второто – поне що се отнася до германския радио пейзаж. Ако обаче интересът като цяло не е особено висок, то това не се дължи само на България. За Швеция или Финландия, например, също се чува малко в Германия.

Каква картина според теб се създава в немските медии за България?

По време на присъединяването на България към ЕС, разбира се, интересът към страната беше по-висок. Тогава медийните теми се ориентираха предимно по проблемите, които бяха засегнати в докладите на Европейската комисия, като организираната престъпност и корупцията. Това, разбира се, така погледнато, е жалко. Със сигурност това са централни

проблеми, но, ако репортажите се ограничават само върху тези теми, то това по никакъв начин не е справедливо към България.

Какво според теб липсва на журналистическото отразяване за България, за да се подобри създадената представа за страната?

Липсват истории от ежедневието, нормалния живот на хората. Въпреки че това ми се струва, че постепенно се променя. От моя собствен опит мога да кажа, че от страна на редакциите все по-често се отбелязва, че досегашните теми сме ги отметнали и сега желаем да разширим кръгозора си, да разберем как например младите хора в България си представят своето бъдеще, какво си пожелават за него. Това ме кара да бъда оптимист.

Кои са темите, които на теб най-много ти допада да отразяваш?

Обичам малки истории, които се надявам да разказват повече за ежедневието и за хората. Като малък пример за такива истории ми хрумва дискусиата за акцизите на домашната ракия във връзка с приемането на България в ЕС. Това може да бъде, например, идеален повод човек да отиде до някой общ селски казан за варене на ракия и да поговори с хората, какво означава за тях варенето на домашна ракия и какво би се променило за тези хора, ако бъде обложено с допълнителен данък. ★

Bulgarien zum Hören - der Journalist Dirk Auer berichtet

Dirk Auer arbeitet freiberuflich als Journalist, vor allem für öffentlich-rechtliche deutsche Rundfunkanstalten (Deutschlandfunk, WDR, NDR), aber auch für verschiedene Printmedien. Er lebt seit Frühjahr 2006 in Sofia und berichtet von dort über Bulgarien und die Länder des Westbalkans.

Text: Ivelina Kovanlaschka

Dirk, du lebst seit zwei Jahren in Bulgarien, welche Vorstellung hattest du früher von dem Land?

Bevor ich nach Bulgarien gekommen bin, hatte ich fast überhaupt keine Vorstellung – allenfalls, dass es ein Land im Umbruch ist, dass es sicherlich sehr viel Armut gibt, aber auch viel Aufbruch. Das hat mich gereizt.

Als du nach Bulgarien gekommen bist, wie war dein erster Eindruck?

In Sofia hat mich am Anfang am meisten der immense Reichtum schockiert, den man an wenigen Stellen sieht und wo man sich immer fragt, wo dieses Geld eigentlich herkommt. Teilweise hat mich auch schockiert, wie gebaut wird, mit welcher Geschmacklosigkeit, und wie alte schöne Bausubstanz vernichtet wird. Ich habe zuerst in einem Viertel gewohnt, das noch relativ gemischt bebaut war. Es gab einige Blocks, aber auch wunderschöne Einfamilienhäuser mit Garten. In dieser Gegend habe ich nur drei oder vier Monate gewohnt, aber es war während dieser Zeit zu sehen, wie sich dieser Viertel geändert hat; wie mehr und mehr die kleinen Häuser verschwunden sind und wie – aus meiner Sicht – ziemlich hässliche achtstöckige neue Blocks in kürzester Zeit hochgezogen worden sind. Ich finde es schon traurig, wie die Geschichte durch relativ gesichtslose, moderne, neue Bauten vernichtet wird.

Was reizt Dich an Bulgarien?

Bulgarien ist ein Land der Extreme. Auch von den Menschen her. Es gibt viele ausgesprochen freundliche Menschen, die man in

Deutschland kaum oder selten findet. Auf der anderen Seite gibt es auch viele rüpelhafte Menschen, wie sie – zumindest in dieser Masse – ebenfalls nicht in Deutschland zu finden sind. Man trifft sie im Alltag in Geschäften, in Ämtern, an den Bahnhöfen z.B. beim Ticketverkauf. Aber das ist natürlich gleichzeitig etwas, was interessant ist, was in gewissem Sinne die Lebendigkeit ausmacht. Ich mag eher Extreme als Mittelmaß. Insofern fühle ich mich trotzdem ganz gut hier aufgehoben.

Wie würdest du das Interesse an Bulgarien in den deutschen Medien einschätzen?

Bevor ich nach Bulgarien gekommen bin, habe ich mich gefragt, woran es liegt, dass so wenig über das Land berichtet wird. Liegt es daran, dass es kein Interesse gibt, oder daran, dass niemand da ist, um zu berichten? Ich kann nun sagen, dass es eher an letzterem liegt – zumindest was die deutsche Hörfunklandschaft betrifft. Wenn das Interesse aber natürlich insgesamt nicht so sehr hoch ist, hat das nicht nur etwas mit Bulgarien zu tun. Von Schweden oder Finnland hört man schließlich in Deutschland auch nur ganz wenig.

Welches Bild Bulgariens entsteht deiner Meinung nach in den deutschsprachigen Medien?

Während des EU-Beitritts Bulgariens, als das Interesse am Land natürlich stärker war, haben sich die Themen an den Problemen orientiert, wie sie von den Berichten der Europäischen Union angesprochen wurden

– also Korruption und organisierte Kriminalität. Das ist ein Stückweit bedauerlich. Sicherlich sind das zentralen politischen Probleme, aber wenn die Berichterstattung sich auf diese Themen beschränkt, wird das dem Land natürlich in keiner Weise gerecht.

Was fehlt noch deiner Meinung nach in der Berichterstattung über Bulgarien, damit sich dieses Bild in positiver Richtung ändert?

Es fehlen Alltagsgeschichten oder Geschichten vom normalen Leben. Wobei sich das ein bisschen zu ändern scheint. Ich kann aus meiner eigenen Erfahrung sagen, dass von Redaktionen öfters mal gesagt wird, mit den üblichen Themen sind wir durch, wir wollen den Blick erweitern und wir wollen wissen, wie z.B. die jungen Leute in Bulgarien ihre Zukunft im eigenen Land sehen und was sie sich von ihr wünschen. Das macht mich etwas optimistischer.

Welche sind die Geschichten, über die du selbst am liebsten berichtest?

Ich mag kleine Geschichten, die hoffentlich etwas über den Alltag und über die Menschen sagen. Als kleines Beispiel fällt mir die Diskussion über die Steuern auf den selbst gebrannten Rakija im Zusammenhang mit dem EU-Beitritt ein. Das kann man z. B. als Anlass nehmen, in eine Dorfbrennerei zu fahren und mit den Leuten zu sprechen, was das Brennen des Rakija für sie bedeutet und was sich für die Brennerei und für die Leute alles ändern würde, wenn nun eine zusätzliche Steuer bezahlt werden müsste. ★

Български Православен
Параклис

”Св.Св. КИРИЛ и МЕТОДИЙ”

1040 Wien, Klagbaumgasse 4

Тел./Факс: 581 30 04 (църковен)

mobil: 0699 1 95 85 481

www.orthodoxes-kloster.at

СЛУЖИ СЕ НА СТАРО- И НОВОБЪЛГАРСКИ ЕЗИК

Програмата за месеците Юни и Юли

Дата: Час:

Юни 2008

- 1 10ч. Св.Литургия.Неделя на Слепия.
- 5 8ч. Св.Литургия. ВЪЗНЕСЕНИЕ
ГОСПОДНЕ
- 7 18ч. Вечерно Богослужение.
- 8 10ч. Св.Литургия.Неделя на св.отци от I
Вселен. събор
- 14 18ч. Вечерно Богослужение.
- 15 10ч. Св.Литургия. ПЕТДЕСЕТНИЦА.
- 21 18ч. Вечерно Богослужение.
- 22 10ч. Св.Литургия. Неделя на Всички светии.
- 28 18ч. Вечерно Богослужение.
- 29 10ч. Св.Литургия.Свети апостоли Петър и
Павел.

Юли 2008

- 5 18ч. Вечерно Богослужение.
- 6 10ч. Св.Литургия.
- 12 18ч. Вечерно Богослужение.
- 13 10ч. Св.Литургия.
- 19 18ч. Вечерно Богослужение.
- 20 10ч. Св.Литургия.Св.пророк Илия.
- 26 18ч. Вечерно Богослужение.
- 27 10ч. Св. Литургия. Молебен за здраве към
Св.Пантелеймон.

„Детство мое, реално и вълшебно...“

*„Детство мое, реално и вълшебно,
детство мое, така си ми потребно.
Все се мъча света да обърна
яхнал пръчка при теб да се върна...“*

из филма
„Неочаквана
ваканция”

Текст: Татяна Рибарска

Още от появата си на белия свят, човекът, вървейки по своя път, се стреми да постигне определени цели. Детето иска да порасне по-бързо, за да може да достигне свободата на „големите”. Но вече голям осъзнава, че всъщност детските години са били тези на свободата и безгрижието.

Почти няма държава в света, в която да не се празнува денят на детето. 1-ви юни като ден на детето има световна история и въпреки, че се чества в почти всички страни на бившия Социалистически лагер (но не само), той не е свързан с комунистическата идеология и е запазил традицията през вековете.

Началото си празникът води от Световната конференция по въпросите на детското здраве, състояла се в Женева през 1925 г. По същото време генералният китайски консул в Сан Франциско събира няколко китайски деца сираци и ги води на

празника на лодките-дракони, водещ началото си от древността и свързан с пролетното равноденствие. Този факт придава на 1-ви юни и китайска, и американска история.

1-ви юни е учреден за Международен ден за защита на децата през ноември 1949 г. в Москва. За първи път той е честван през 1950 г. в 51 страни по света.

Денят на детето се празнува в България за пръв път през 1927 г. – на третия неделен ден след Великден, Неделя на мирносоците – обявен от Съюза за закрила на децата в България. След 1950 г. той се измества на 1-ви юни, за да съвпадне с Международния ден на детето.

Честит празник на всички, които са запазили детското у себе си. Бъдете весели, щастливи и не толкова послушни. ★

Супа от коприва с орехи

Продукти:

500 гр. коприва
50 гр. лук
4 с.л. олио
2 с.л. брашно
1 ч.ч. орехови
ядки
сол

Приготовление:

Почистена и измита, копривата се изсипва в подсолена кипяща вода. Като омекне се изважда от водата, прецежда се и се нарязва на ситно. От брашното, олиото и ситно нарязания лук се приготвя светла запръжка, копривата се прибавя към нея, всичко се омесва и се връща в подсолената вода. Супата се оставя за около 5-6 минути на котлона да ври; като се свали, ѝ се прибавят смелените орехови ядки. Супата ще е още по-вкусна, ако при сервиране се прибави пресован чесън и се поръси с градинска чубрица или зелена мента.

„Meine Kindheit, real und zauberhaft...“

*„Meine Kindheit, zugleich real und zauberhaft.
Meine Kindheit, ich suche nach dir fieberhaft.
Immer versuche ich die Welt zurückzudrehen,
auf einem Steckenpferd zu dir zurückzukehren...“*

Aus dem bulgarischen Film
„Unerwartete Ferien“

Text: Tatyana Ribarska
Übersetzung: Krasimira Plachetzky

Schon gleich nach der Geburt, dem Weg des Lebens folgend, versucht der Mensch bestimmte Ziele zu erreichen. Das Kind will schneller groß werden, damit es die Freiheit der Erwachsenen bekommt. Einmal erwachsen, wird ihm bewusst, dass gerade die Jahre der Kindheit frei und sorgenlos gewesen sind.

Es gibt fast kein Land auf der Welt, das den Tag des Kindes nicht feiert. Der 1. Juni, Tag des Kindes, wird in fast allen ehemaligen sozialistischen Ländern gefeiert aber er wird nicht mit der kommunistischen Ideologie in Verbindung gebracht und hat eine lange Tradition.

Der Tag des Kindes wurde auf der Weltkonferenz für Kindergesundheit in Genf im Jahr 1925 eingeführt. Zur selben Zeit führt der chinesische Generalkonsul in San Francisco eine Gruppe Waisenkinder zum Drachenboot Festival-Tag aus, dessen Anfänge im Altertum liegen und mit der Frühlings-Tagundnacht-

gleiche zusammenhängen. Wegen dieser Tatsache ist der 1. Juni auch mit der chinesischen und der amerikanischen Geschichte verbunden.

Den Status eines internationalen Festtages bekommt der 1. Juni im November 1949 in Moskau. Zum ersten Mal wurde er im Jahr 1950 in insgesamt 51 Ländern weltweit gefeiert.

In Bulgarien wurde der Tag des Kindes 1927 – am dritten Sonntag nach Ostern – gefeiert. Der dritte Sonntag ist nach dem orthodoxen Kalender der Sonntag der salbentragenden Frauen und wurde damals vom Verband für Kinderschutz zum Tag des Kindes erklärt. Nach 1950 wird der Tag des Kindes auf den 1. Juni verlegt, um mit dem internationalen Feiertag zusammenzufallen.

Einen fröhlichen 1. Juni an alle, die das Kind in sich bewahrt haben! Mögen alle glücklich und froh, aber nicht allzu brav sein! ★

Brennessel- suppe mit Nüssen

Zubereitung:

Die verlesenen, gewaschenen Brennesseln in kochendes Salzwasser geben. Wenn sie weich sind, im Sieb abtropfen lassen und fein hacken. Aus der fein gehackten Zwiebel und dem Mehl eine helle Einbrenn bereiten, die Brennesseln dazu geben, mit der Einbrenn verrühren und mit dem aufbewahrten Kochwasser aufgießen. Die Suppe 5-6 Minuten kochen lassen, vom Feuer nehmen und die geriebenen Nüsse dazugeben. Die Suppe wird noch schmackhafter, wenn man vor dem Auftragen etwas zerquetschten Knoblauch daran gibt und sie mit zerriebenem Bohnenkraut oder grüner Minze bestreut.

Zutaten:

500 g Brennesseln
50 g Zwiebeln
4 Esslöffel Öl
2 Esslöffel Mehl
1 Tasse Walnusskerne
Salz

Българска православна църква
„Св. Иван Рилски“
1040 Виена, Кюнплац 7
Тел. 89 47 249 или 0664 / 22 44 370
www.bok.at, E-Mail: info@bok.at
Програмата за месеците Юни и Юли

Дата: Час:

Юни 2008

- 1 10:15ч. Шеста неделя след Пасха – на Слепия Златоустова св. литургия. Енор. кафе.
11:30ч. „С Бог в сърцето“ – Открит урок на децата от групата по вероучение при Българската ни църква. Модератор – г-жа маг. Алексана Панайотова.
- 5 **Възнесение Господне. (Спасовден)**
- 8 10:15ч. Седма неделя след Пасха – на св. Отци от I вселенски събор. Злат. Св. Лит., Енор. кафе.
- 14 11:30ч. Задушница. Обща панихида за всички наши покойници.
- 15 10:15ч. **Осма неделя след Пасха - Петдесетница. Злат. Св. Лит., Енор. кафе.**
- 16 **Св. Дух**
- 22 10:15ч. Първа неделя след Петдесетница – на Всички светии. Злат. св. литургия. Енор. кафе. Петрови заговезни.
- 29 10:15ч. **Втора неделя след Петдесетница – на Всички български светии. Св. апостоли Петър и Павел. (Петровден). Злат. Св. Лит., Енор. кафе.**
- 30 Събор на св. 12 апостоли

Юли 2008

- 6 10:15ч. Трета неделя след Петдесетница. Злат. Св. Лит., Енор. кафе.
- 13 10:15ч. Четвърта неделя след Петдесетница – на Св. Отци от 6-те Вселенски събори. Злат. Св. Лит., Енор. кафе.
- 20 10:15ч. **Пета неделя след Петдесетница. Св. пророк Илия. (Илинден). Злат. Св. Лит., Енор. кафе.**
- 27 10:15ч. **Шеста неделя след Петдесетница. Св. великомъченик Пантелеймон. Св. равноапостоли Седмочисленици. Успение на Св. Климент, архиепископ Охридски. Злат. Св. Лит., Енор. кафе.**
- 31 Св. праведен Евдоким Кападокиянин. Богородични заговезни.

Възможност за изповед - всеки неделен ден след предварително уговорен час

Предстоящи събития

09.05 - 08.07.2008

AUSSTELLUNG

ALEXANDER VON BATTENBERG

Mo.-Do. 9-18 Uhr

Fr. - 9-13 Uhr

Österreichisches Archiv

Nottendorfer Gasse 2, 1030 Wien

Das Österreichische Archiv gibt einen Einblick in das bewegte und kurze Leben des Prinzen Alexander von Battenberg (1857-1893), Fürst von Bulgarien, und zeigt wertvolle Exponate aus seinem Nachlass.

Die Ausstellung erfolgt in Zusammenarbeit mit dem Ministerium für Kultur der Republik Bulgarien und dem Bulgarischen Kulturinstitut „Haus Wittgenstein“ in Wien.

Eintritt frei

02.06.2008

Streitbar

DIE SAU RAUS LASSEN

Diskussion über den Verlust von

Ritualen und Ekstase

22.30 Uhl, Eintritt frei

Volkstheater

mit: **Sr Katharina Deifel** (Ordensfrau/Dominikanerinnen), **Dimitré Dinev** (Schriftsteller), **Lucy McEvil** (Deseuse), **Felix de Mendelssohn** (Psychoanalytiker/sfu-Sigmund-Freud-Privatuniversität), **Peter Weibel** (Medienkünstler/Vorstand ZKM-Karlsruhe), **Moderation: Andrea Schurian** (Journalistin)

Ботеви тържества в Австрия

Има личности в историята на България, пред които българинът притихва и сваля шапка.

Христо Ботев е една от тях. Тази година се навършват 160 години от неговата гибел. На 2-ри юни той ни напомня, че сме един народ, че в многовековната ни история единствено самосъзнанието ни, че сме българи, ни е запазило. На 2-ри юни се сваля шапка и се запазва едноминутно мълчание в памет на великия и безсмъртен син на България.

06.06.2008

В дом „Витгенщайн“ ще се проведе литературна вечер под надслов „Ботев, България, бъдеще“ с участието на писателя Георги Константинов, директор на списание „Пламък“ и председател на българския ПЕН център.

Организатори на литературната вечер са Българската културно-просветна организация „Кирил и Методий“ и Българският културен институт в Австрия.

07.06.2008

От 15 ч. ще се състои традиционното тържество пред паметника на Ботев във ВИП-парка на ЮНЕСКО в градчето Голс, Бургенланд, с участието на ЮНЕСКО-Бургенланд, кметството на Голс и Българската културно-просветна организация.

Христо Ботев е единственият българин с паметник на територията на Република Австрия.

06.06.2008

19 Uhr

Gemeindehaus von Oberpullendorf, Burgenland

Präsentation des neuen Fotobuches „BULGARIA NORDKÜSTE“ von Juri Tscharyiski

In diesem Rahmen wird eine Verkostung von auserlesenen bulgarischen Weinen und Köstlichkeiten der bulgarischen Küche geboten. Für die musikalisch Untermalung sorgt der Frauenchor von Kamen Briag - Kavarna mit Volksliedern aus der Dobroscha. Eintritt frei.

18.06.2008

LECTORIUM BULGARICUM

Buchpräsentation

ÖSTERREICH UND BULGARIEN

1878-2008

GESCHICHTE UND GEGENWART

18:00 Uhr, BKI „Haus Wittgenstein“ Parkgasse 18, 1030 Wien

Herausgeber: Peter Bachmaier, Andreas Schwarz und Antoaneta Tcholakova
30 Jahre Bulgarisches Forschungsinstitut in Österreich, Verein „Freunde des Hauses Wittgenstein“
Info und Anmeldung: bfio@bfio.at
Tel./Fax: 01/ 713 74 95

05.06.2008 im Kaisersaal - Klaviergalerie Wendl/Lung, 19Uhr

21.06.2008 in der Peterskirche, 19Uhr

„AVE MARIA“ - UNBEKANNTE VERTÖNUNGEN VON:
Franz ABT, Carl ATTENHOFER, Wilhelm DÖRR, Peter GRIESBACHER – für eine Solostimme, 2 Violinen und Orgel op.158, Josef GRUBER, Anton HEILLER, Heinrich HUBER – op.9, Franz KERSCH – op.13, Alban KOSCH, Johann KRALL, Franz KRENN, Carl LEITNER, Wilhelm MÜLLER, Johann NUSSBAUER – op.110, Oto POLZER, Wilhelm RANK, Carl REINECKE – für Sopran und Orgel op.76, Josef RENNERT, Franz RUPPRECHT, Josef ROSCHER – op.112, Laurenz WEISS – op.8, Hans WAGNER – op.13, Josef WOLF – op.12, Otto SIEGL – für Sopran, Violoncello und Orgel op.5, Carl SEYLER, Julius TAIWITZ op.15, Anton TÖPFL.

KAORI TOMIYAMA - Mezzosopran

MARIA TSCHERVENLIEVA - Orgel

Bulgaren in Österreich Българите в Австрия

Как да се абонираме за списанието?
Изпратете ни Вашия адрес:
По пощата на адрес:
Lustkandlgasse 25-27/19, 1090 Wien
или с е-майл на:
abo@bulgaren.org
или с SMS на телефон:
0681 83155648

Wie ist die Zeitschrift zu abonnieren?
Schicken Sie Ihre Adresse an:
Adresse:
Lustkandlgasse 25-27/19, 1090 Wien
oder an die E-Mail:
abo@bulgaren.org
oder mit SMS an folgende Nummer:
0681 83155648

Информацията за предстоящи събития, която получаваме след отпечатване на броя, публикуваме на интернет-страницата ни www.bulgaren.org в меню **НОВИНИ**

Alle Informationen, über zukünftige Veranstaltungen, die nach Redaktionsschluß einlagen, werden auf unserer Internetseite www.bulgaren.org unter **NEUIGKEITEN** veröffentlicht.

Нашата банкова сметка е:
Kulturverein Bulgaren in Österreich
Erste Bank, PLZ 20111
Kontonr. 28714074000

Unsere Bankverbindung lautet:
Kulturverein Bulgaren in Österreich
Erste Bank, PLZ 20111
Kontonr. 28714074000

Mag. Zlatka Bojtcheva

GERICHTS- UND
KONFERENZDOLMETSCHERIN
Bulgarisch, Russisch, Italienisch
Pilgramgasse 11, 1050 Wien
Mobil: 0664/355 72 62
e-mail: zlatka_bojtcheva@hotmail.com

Mag. Vessela Makoschitz

ALLGEMEIN BEEIDETER GERICHTS-
DOLMETSCHER FÜR BULGARISCH
Tel.: 0664 4126725, Fax: 01 5852068
eMail: Vessela.Makoschitz@chello.at
1060 Wien, Luftbadgasse 11/1

Mag. Hristina Wolfsbauer

GERICHTSDOLMETSCH UND
ÜBERSETZERIN FÜR BULGARISCH
Heinestr. 24-28/3/29, 1020 Wien
Tel: 01/212 53 80, Mobil: 0676/4987360
Fax: 01/219 78 04

Mag. Dora Ivanova

DOLMETSCHLEISTUNGEN, ÜBERSET-
ZUNGEN BULGARISCH UND RUSSISCH
Tel.: 01/586 63 43; 0676 421 39 10
e-mail: dora.ivanova@chello.at
<http://dora.ivanova.at>

AGENTUR INTERKLASSE

Писма до държавни служби, канцеларски писма и отговори, оплаквания, запитвания, писма по административни въпроси, автобиографии, молби за работа, съобщения etc. на тел. 0650 6320277

FERIENWOHNUNG

80 m², 2 SZ, WZ & Küche, Bad + WC & WC + Dusche, Internet, 10 min. zur Volksoper, U6
30 € p. Person/Tag, max. 6 Personen, 100 €/Tag, 420 €/Woche, 250 €/3 Tage
Tel. 06991 958 04 21

Важни адреси

Посолство на Р. България
8 Schwindgasse, A-1040 Wien
Tel: (+43 1) 505 31 13,
www.bulgaria.bg

Бълг. култ. институт
"Дом Витгенщайн"
Parkgasse 18, A-1030 Wien
Tel: +43 1/713 3164,
www.haus-wittgenstein.at

Българо-австрийско училище за занимания в свободното време
"Св. Св. Кирил и Методий"
1040 Виена, Кюнплац 7/10
Tel: +43 1/905 18 26,
www.bulgarische-schule.at

SCHMUCKDESIGNERIN

Lina Dineva
Ръчни изработки на уникални
Argentinierrstr. 29/32, 1040 Wien
Handy: +43/ 664 5126356
E-Mail: linadineva@yahoo.com

COMPUTERREPARATUR

Schnell und günstig
Tel: 0650/3387652

MÖCHTEN SIE BULGARISCH LERNEN?

Privat Unterricht in bulgarischer
Sprache für Anfänger und
Fortgeschrittene
Tel: 0650 53 54 872

ШИВАШКИ УСЛУГИ ÄNDERUNGSSCHNEIDEREI

„Zhulieta Reiter“
Бързи и качествени поправки на
панталони, поли, сака, якета и др.
Изгодни цени!
Gumpendorfer Str./Lehar Gasse 17
(срещу Cafe Sperl), 1060 Wien
Жулиета Райтер
Tel: 0676 363 96 50

ТАКСИМЕТРОВИ УСЛУГИ

18:00-06:00
VIP-TAXI
Условия и цени - по договаряне
Tel: 0676/3923243

INTERNETSEITEN

entwickeln wir für Sie!!!
Tel: 0650/3387652

SICHERHEIT ZU GÜNSTIGEN PREISEN

MAUER locking systems TÜV-CERT
• Hoch-Sicherheits-Zylinder MAUER
LOGO® (секретни ключалки с патентован профил)

• Balkenschlösser für ein- und zwei-
flügelige Türen (хоризонтални брави
за всички видове и размери врати)
Lehar Gasse 17, 1060 Wien
Tel: 0676/3037178

ОФОРМЯНЕ НА ДОКУМЕНТИ

и подготовка за интервю за кандидатстване за работа, индивидуални консултации.
Тел. 069919681056

АВТОДИАГНОСТИКА И ТУНИНГ

на автомобили след 1998г.
Autodiagnose und Tuning für PKW
ab Bj 1998.
Tel: 0650 9181991

Deutsch durch Übung

Multimedia CD zum Erlernen der deutschen Sprache

"Deutsch durch Übung" ("German through practical application") is very helpful if you already have absolved a German language course or are learning German in school or at an university since the numerous exercises helps you to review and solidify your skills. All tenses and conjugations are considered: present tense, past tense, future tense, passive, conjunctive, participle...

"Deutsch durch Übung" (Немски чрез практически упражнения) е много полезна програма, ако вече посещавате курс по немски или изучавате езика в училище или в университет, защото многобройните упражнения Ви помагат да преговорите и затвърдите Вашите знания. Включена е цялата граматика: граматически времена, страдателен залог, спрежения, причастия...

Deutsch durch Übung

2.000 Übungen
Wiedergabe- und
Aufnahmefunktion
Grammatik
Statistik

German through practical application

2,000 exercises | Listening function to check for proper pronunciation
Recording and play function of user pronunciation | Grammar is presented
as easily as possible and with many examples | Statistics

Немски чрез практически упражнения

2.000 упражнения (изречения) | Функция за слушане на правилния изговор на немски
Възможност за запис и прослушване на собствения изговор | Представяне на граматиката
по възможно най-лесния начин за възприемане с много упражнения | Статистика

Поръчайте на: www.german-learn.com